

รายงานประจำไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2563
สภาพดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

สารจากประธานสภาฯ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตของทุกคนเป็นอย่างมากยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านสู่ความเป็นดิจิทัล (Digitalization) นี้จะเป็นยุคแห่งโอกาสที่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านดิจิทัล (GDP: Gross Domestic Production) อีกทั้งกรณีศึกษาและนวัตกรรมใหม่ที่น่าสนใจจะเกิดขึ้นตามมาอย่างมากมาย ที่สำคัญที่สุด พวกเราทุกคนต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Disruption) อย่างเข้มแข็งด้วยวิธีที่ยั่งยืน

จากการจัดอันดับ World Digital Competitiveness ของ Institute for Management Development (IMD) ปีพ.ศ. 2562 พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 40 จาก 63 ประเทศที่มีการจัดอันดับ การจัดอันดับนี้วัดศักยภาพของประเทศใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ องค์ความรู้ (Knowledge) เทคโนโลยี (Technology) และความพร้อมสำหรับอนาคต (Future Readiness) จากผลการจัดอันดับพบว่าประเทศไทยมีคะแนนสูงในด้านเทคโนโลยี ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 27 ในขณะที่ด้านองค์ความรู้อยู่ในอันดับที่ 43 และด้านความพร้อมสำหรับอนาคตอยู่ในอันดับที่ 50 แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังสามารถพัฒนาได้อีกหลายด้านเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็น “Thailand 4.0” อันเป็นยุคสมัยแห่งนวัตกรรมที่ประชาชนมีรายได้ต่อหัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างแท้จริง

การมีระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาด้านดิจิทัลของประเทศเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยพัฒนาประเทศไทยในทุก ๆ ด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเราควรให้ความสำคัญในหัวข้อดังต่อไปนี้

- การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นในโลกยุคดิจิทัลที่ทุกขับเคลื่อนอย่างมีพลวัต ด้วยเทคโนโลยีและการบูรณาการข้ามศาสตร์วิชาอันนำไปสู่การหลอมรวม (Convergence) เพื่อให้เกิดทักษะหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ สถาบันการศึกษาจะไม่ได้เป็นช่องทางการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป
- การสร้างบุคลากรที่มีทักษะตามตลาดต้องการ (New Skill) การเสริมทักษะใหม่ที่เป็น (Reskill) ของบุคลากรในตลาดแรงงานให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน (Upskill) เพื่อให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ โดยการมีทักษะและองค์ความรู้ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Change of Mindset) ที่สอดรับจะนำพาประเทศของเราเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืน

- การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนแก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกใบรับรอง (Certificate) ให้แก่ทักษะที่จำเป็น การตั้ง Excellence Center การเพิ่มงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ เช่น Digital Academy เป็นต้น
- การสนับสนุนให้ประเทศไทยมีทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่มากขึ้น โดยประเทศไทยมีการยื่นขอสิทธิบัตร 128 รายการในปี 2561 ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศเวียดนามที่มีจำนวน 205 รายการ และประเทศเกาหลีใต้ที่มีถึงกว่า 17,000 รายการ ผู้ประกอบการควรตระหนักว่าทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้เป็นเพียงการคุ้มครองผลงานการคิดค้นของผู้ประกอบการเท่านั้น แต่ยังทำให้ธุรกิจมีความได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่แข่งทั่วโลกอีกด้วย

หัวข้อข้างต้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เวทีโลกที่จะช่วยสร้างประโยชน์อย่างมหาศาลต่อประเทศไทยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านทางการเติบโตของธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลซึ่งต้องการการร่วมมือกันอย่างแข็งขันจากทุกภาคส่วน ปี 2562 ที่ผ่านมาก็เป็นโอกาสอันดียิ่งที่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลได้รวมตัวกันจัดตั้งสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทยเพื่อเป็นหนึ่งในแรงผลักดันสู่การพัฒนาความเป็นดิจิทัลของประเทศภายใต้เป้าหมายหลัก 3 ประการคือ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลก การขับเคลื่อนความเติบโตของภาคดิจิทัลในประเทศไทยในฐานะหนึ่งในผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

คุณศุภชัย เจียรวนนท์

ประธานสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

สารบัญ

04

เกี่ยวกับสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งประเทศไทย

14

บทวิเคราะห์อุตสาหกรรมดิจิทัลไทย

19

บทวิเคราะห์การจัดอันดับ
ด้านความสามารถในการแข่งขัน
ทางดิจิทัลของ IMD

30

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ
ด้านการพลิกโฉมทางดิจิทัล

36

บทความพิเศษ

37

รายงานผลและความคืบหน้า
ของโครงการโดยสภาดิจิทัลฯ

39

กิจกรรมสภาดิจิทัลฯ

40

ประชาสัมพันธ์

1. เกี่ยวกับสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย

สภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาของรัฐบาลเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562 วัตถุประสงค์หลักของสภาดิจิทัลฯ มีทั้งหมด 7 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. เป็นตัวแทนของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
2. เสนอข้อคิดและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับการดำเนินการทางนโยบายด้านดิจิทัล
3. ขับเคลื่อนประสิทธิภาพการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้
4. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของบุคลากรด้านดิจิทัลให้เป็นมาตรฐานสากล
5. ส่งเสริมและกำกับดูแลธุรกิจใ่อุตสาหกรรมดิจิทัลทั้งในด้านคุณภาพมาตรฐาน และจริยธรรม รวมถึงกำกับดูแลให้ธุรกิจมีความสอดคล้องกับนโยบายของสภาดิจิทัลฯ และกฎหมายทางด้านดิจิทัล
6. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน
7. ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมดิจิทัลของไทย

สภาดิจิทัลฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้นเพื่อยกระดับธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยสู่เศรษฐกิจฐานดิจิทัลระดับโลก รวมทั้งพัฒนาต้นแบบและความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากนี้ยังกำหนดพันธกิจยุทธศาสตร์ห้าข้อเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่จุดมุ่งหมายสามประการ คือ การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันและความครอบคลุมด้านดิจิทัลของไทย พลักดันภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลของไทยให้เติบโตเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นดิจิทัล และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อกำจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะพลักดันประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา พันธกิจที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ของสภาดิจิทัลฯ ทั้งห้าข้อ มีดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานและดัชนีที่จำเป็นในการยกระดับธุรกิจและอุตสาหกรรมสู่ความเป็นดิจิทัล
2. สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนเพื่อพลักดันนโยบายที่ช่วยขจัดอุปสรรคข้อจำกัด
3. สร้างแรงงานด้านดิจิทัลเพื่อเพิ่มความสามารถของบุคลากรและสนับสนุนการแข่งขันด้านดิจิทัลในระดับประเทศ
4. พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจใ่อุตสาหกรรมดิจิทัลโดยนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าที่ยั่งยืน
5. เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมระดับภูมิภาคพร้อมระบบนิเวศที่ครอบคลุมเพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพและเงินลงทุนจากต่างประเทศ

ที่มา: Roland Berger

วิสัยทัศน์

“ยกระดับธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย
สู่เศรษฐกิจด้านดิจิทัลระดับโลก รวมทั้งพัฒนาต้นสังกัด
และความเป็นอยู่ของประชาชน”

พันธกิจที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ของสภาดิจิทัลฯ

กำหนดมาตรฐานและดัชนี
ที่จำเป็นต่อการมุ่งสู่ความ
เป็นดิจิทัล

สร้างความร่วมมือระหว่าง
ภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ประชาชน

สร้างบุคลากรด้านดิจิทัล

พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

เป็นศูนย์กลางนวัตกรรม
ระดับภูมิภาค

จุดมุ่งหมายสามประการ

1

พัฒนาความสามารถ
ในการแข่งขันและ
ความครอบคลุมด้าน
ดิจิทัลของไทย

2

ขับเคลื่อนให้ภาค
อุตสาหกรรมดิจิทัล
ของไทยเติบโต
สู่การเป็นผู้นำ
ความเปลี่ยนแปลง

3

นำเทคโนโลยีดิจิทัล
มาใช้เพื่อกำจัด
ความเหลื่อมล้ำ
ทางสังคม

ดัชนี KPI ของสภาดิจิทัลฯ เพื่อการมุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล ของประเทศไทย

ในแต่ละปี ดัชนี KPI (Key Performance Indicators) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อติดตามการพัฒนาของประเทศตามพันธกิจยุทธศาสตร์ทั้งห้าประการ โดยสภาดิจิทัลฯ ได้เลือกดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD ซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุดมาเป็นดัชนี KPI ของพันธกิจยุทธศาสตร์ห้าประการ เพื่อให้เป็นมาตรฐานและสามารถวัดผลเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในระดับโลกได้ นอกจากนี้ ยังมีการใช้ดัชนีอื่นเพื่อเสริมให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย สำหรับด้านที่ไม่มีดัชนีสากลเพื่อชี้วัด จะมีการพัฒนาดัชนีใหม่ขึ้นเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการพัฒนาสู่ความเป็นดิจิทัลของประเทศ โดยแผนภูมิด้านล่างจะเป็นการสรุปดัชนีที่ใช้กับพันธกิจยุทธศาสตร์แต่ละประการ

เนื่องจากประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 25 ของโลกจากการจัดอันดับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) (อ้างอิงจากข้อมูลของธนาคารโลกในปี 2561) สภาดิจิทัลฯ จึงตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยอยู่ใน 25 อันดับแรกในแต่ละหัวข้อมือดดัชนี KPI และขึ้นเป็นหนึ่งใน 10 อันดับแรกสำหรับดัชนี KPI ด้านที่เป็น 25 อันดับแรกอยู่แล้ว โดยคาดว่าจะประสบความสำเร็จภายในปี 2568

เป้าหมายและปณิธานต่อพันธกิจยุทธศาสตร์ แต่ละประการของสภาดิจิทัลฯ

 <p>กำหนดมาตรฐานและดัชนีที่จำเป็นสำหรับการมุ่งสู่ความเป็นดิจิทัลของไทย</p>	 <p>สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน</p>	 <p>สร้างบุคลากรด้านดิจิทัล</p>	 <p>พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล</p>	 <p>เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมระดับภูมิภาคพร้อมระบบนิเวศที่ครอบคลุม</p>
---	--	--	---	---

พัฒนาความสามารถในการแข่งขันและความครอบคลุมด้านดิจิทัลของไทย

<p>พัฒนาการปรับปรุงคุณภาพระดับประเทศสำหรับธุรกิจดิจิทัล</p>	<p>ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน </p>	<p>การจ้างงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี </p>	<p>มุมมองที่มีต่อโลกาภิวัตน์ </p>	<p>ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา </p>
	<p>การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ </p>	<p>จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาต่อจำนวนประชากร </p>	<p>การปรับตัวของบริษัทต่าง ๆ </p>	<p>สิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้รับ </p>
	<p>ความราบรื่นในการทำธุรกิจ </p>	<p>บุคลากรต่างชาติที่มีทักษะสูง </p>	<p>การพลิกโฉมทางดิจิทัลในบริษัทต่าง ๆ (gen.) </p>	<p>การใช้งาน Big Data และการวิเคราะห์ </p>
	<p>ความดึงดูดด้านมาตรการภาษี </p>	<p>ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ </p>	<p>การเก็บข้อมูลในระดับเศรษฐกิจดิจิทัล </p>	<p>การถ่ายทอดองค์ความรู้ </p>
<p>กำหนดและติดตามเศรษฐกิจดิจิทัลรวมถึงสัดส่วนของเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีผลต่อ GDP</p>		<p>ความรู้ด้านดิจิทัลและบุคลากรเพื่อนาคต </p>		

ขับเคลื่อนให้ภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลของไทยเติบโตสู่การเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง

<p>กำหนด รวบรวมข้อมูล และติดตามมูลค่าของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศไทย </p>	<p>ดัชนีระดับความเป็นดิจิทัลของแต่ละภาคส่วน </p>
---	---

นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อทำอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกัน (ดัชนีความครอบคลุมด้านอินเทอร์เน็ตของสังคม)

<p>ความพร้อมให้บริการ ด้านอินเทอร์เน็ตและดิจิทัล</p>	<p>การเข้าถึงได้ ของประชาชนทุกคน</p>	<p>ความสามารถ ในการเข้าถึงบริการอิเล็กทรอนิกส์หลัก</p>	<p>ความพร้อม ด้านทักษะความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีความปลอดภัย และต้นนโยบาย</p>
---	---	---	--

= เหนือตามดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD
 = เหนือจากดัชนีอื่น
 = ดัชนีที่จัดทำขึ้นโดยสภาดิจิทัลฯ

รายละเอียดเป้าหมายและปณิธานต่อพันธกิจยุทธศาสตร์ แต่ละประการของสภาดิจิทัลฯ

กำหนดมาตรฐานและดัชนี
ที่จำเป็นสำหรับการมุ่งสู่
ความเป็นดิจิทัลของไทย

สิ่งสำคัญที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลให้ประสบความสำเร็จในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยคือการกำหนดดัชนี KPI ที่มีความโปร่งใสและเปรียบเทียบในระดับสากลได้ พันธกิจแรกจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อพันธกิจอื่น ๆ โดยเป็นการสร้างดัชนีและมาตรฐาน เพื่อวางแนวทางพัฒนาของพันธกิจลำดับถัดไป

สภาดิจิทัลฯ ต้องการกำหนดและติดตามมูลค่าของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงมูลค่าทางดิจิทัลโดยตรง นอกเหนือจากความเป็นดิจิทัลที่เกิดขึ้นในภาคอุตสาหกรรมอื่น และพัฒนาการรับรองคุณภาพระดับประเทศสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการทางดิจิทัล

สร้างความร่วมมือระหว่าง
ภาครัฐ ภาคเอกชน
และประชาชน

การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ความเปลี่ยนแปลงจึงมีการเลือกเกณฑ์ด้าน**ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP)** จากดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD ขึ้นมาเพื่อแสดงระดับการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน ต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการเลือกเกณฑ์ด้าน**การบริหารงานของรัฐบาลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-government)** เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าด้านความเป็นดิจิทัลของภาครัฐ รวมถึงเกณฑ์ด้าน**การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-participation)** ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนโยบายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพของนโยบายที่ต่อการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลอีกด้วย จึงมีการเลือกเกณฑ์ด้าน**ความราบรื่นในการทำธุรกิจ (ease of doing business)** จากธนาคารโลกและ**ความดึงดูดด้านมาตรการภาษี (tax attractiveness)** จากมหาวิทยาลัย Ludwig-Maxillion เพื่อวัดความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการช่วยเหลือและให้การสนับสนุนภาคเอกชนในเชิงนโยบายและภาษี

สร้างบุคลากรด้านดิจิทัล

เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการสร้างบุคลากรด้านดิจิทัลของประเทศไทย สภาดิจิทัลฯ ได้เลือกเกณฑ์สามข้อจากดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD มาใช้ โดยมีทั้งด้าน**“การจ้างงานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” (scientific & technical employment)** **“จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาต่อจำนวนประชากร” (total R&D personnel per capita)** และ**“บุคลากรต่างชาติที่มีทักษะสูง” (foreign highly skilled personnel)** ซึ่งเมื่อใช้ร่วมกันจะทำให้สามารถวัดระดับทักษะและคุณภาพบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลได้ นอกจากนี้พันธกิจเกี่ยวกับบุคลากรด้านดิจิทัลยังครอบคลุมถึงการเพิ่มและปรับเปลี่ยนทักษะของบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้พร้อมกับยุคแห่งดิจิทัล ความสามารถทางภาษาอังกฤษซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับประเทศไทย เพื่อต่อยอดความรู้จากแหล่งความรู้ต่างประเทศจะถูกวัดด้วย**ดัชนีด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ (English proficiency)** จาก EF ส่วนความรู้ด้านดิจิทัลหรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจอาชีพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนเป็นหัวข้อที่ควรวัดด้วยดัชนีจาก OECD ด้าน**ความรู้ทางดิจิทัล (digital literacy)** และดัชนีของ The Economist ด้าน**การศึกษาเพื่อบุคลากรในอนาคต (educating future workforce)**

พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

เศรษฐกิจดิจิทัลมีนิยามที่กว้าง ดังนั้นจึงต้องใช้เกณฑ์และตัวชี้วัดที่หลากหลายในการประเมินความก้าวหน้า สภาดิจิทัลฯ ได้เลือกเกณฑ์ทั้งหมด 2 ข้อจากดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD คือ **มุมมองที่มีต่อโลกาภิวัตน์ (attitudes toward globalization)** และ**การปรับตัวของบริษัทต่าง ๆ (agility of companies)** เพื่อวัดระดับการเปิดรับและข้อมูลของบริษัทที่มีเพื่อปรับตัวสู่อนาคต และยังมีเกณฑ์ด้าน**การพลิกโฉมทางดิจิทัลในบริษัทต่าง ๆ (digital transformation in companies)** จากดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทั่วไปของ IMD ที่ถูกเลือกมาด้วยสาเหตุเดียวกัน สำหรับการประเมินแง่มุมด้านการพัฒนาสังคมของเศรษฐกิจ สภาดิจิทัลฯ ได้เลือกเกณฑ์ด้าน**“ดัชนีความครอบคลุมด้านอินเทอร์เน็ตของสังคม” (inclusive internet index)** ของ The Economist เพื่อใช้วัดการเข้าถึงและคุณภาพของอินเทอร์เน็ตที่ประชาชนได้รับซึ่งดัชนีนี้ยังเกี่ยวข้องกับหัวข้อ “ดัชนีทางสังคมด้านดิจิทัล” ที่จะปรากฏในหน้าถัดไปอีกด้วย นอกจากนี้ สภาดิจิทัลฯ มีความเห็นที่ดัชนีเพื่อวัดการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลไทยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของ GDP เป็นสิ่งจำเป็น โดยสภาดิจิทัลฯ มีความตั้งใจที่จะพัฒนาดัชนีดังกล่าวและใช้ในการวัดผลต่อไป

เป็นศูนย์กลางนวัตกรรม
ระดับภูมิภาคพร้อม
ระบบนิเวศที่ครอบคลุม

ในการที่จะเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมระดับภูมิภาค ประเทศไทยจำเป็นต้องมีระบบนิเวศสำหรับการพัฒนาที่สมบูรณ์ โดยมีแพลตฟอร์มที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับการวิจัยและพัฒนาของธุรกิจ Startup เนื่องจากมีหลายองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการเป็นศูนย์กลางนวัตกรรม สภาดิจิทัลฯ จึงเลือกเกณฑ์ทำประการจากดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD โดยมีทั้งด้าน**ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (total expenditure on R&D)** และ**ด้านสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีขั้นสูงที่ได้รับ (high-tech patent grants)** ถูกเลือกเพื่อสะท้อนมูลค่าด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างสรรคนวัตกรรม ด้าน**การใช้งาน Big Data และการวิเคราะห์ (use of big data & analytics)** ซึ่งเป็นดัชนีที่เหมาะสมในการวัดความก้าวหน้าของประเทศไทยสู่ยุคแห่งดิจิทัลและเกณฑ์ด้าน**การส่งต่อความรู้ (knowledge transfer)** และ**การเริ่มต้นทำธุรกิจ (starting a business)** ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระบบนิเวศที่จำเป็นในการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และธุรกิจขนาดใหญ่

มูลค่าของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลไทยและดัชนีทางสังคมในด้านดิจิทัล

เพิ่มมูลค่าและการเติบโต
ของภาคธุรกิจดิจิทัล
ในประเทศไทย

นอกเหนือจากดัชนีที่สภาดิจิทัลฯ มุ่งมั่นจะพัฒนาภายใต้พันธกิจยุทธศาสตร์ทั้งห้าประการแล้วนั้น สภาดิจิทัลฯ ยังมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาดัชนีเพิ่มเติมอีกสองข้อ โดยข้อแรกคือ **“กำหนด รวบรวมข้อมูล และติดตามขนาดของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศไทย” (define, collect data, and track size of digital sector in Thailand)** ซึ่งจะพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงจากดัชนีที่มีอยู่เดิมของ OECD ส่วนดัชนีอีกข้อหนึ่งคือ **“ดัชนีระดับความเป็นดิจิทัลของแต่ละภาคส่วน” (digital intensity of sectors index)** ซึ่งสามารถวัดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในภาคส่วนต่าง ๆ จะพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงจากแนวคิดของดัชนีจากนานาชาติที่มีอยู่เดิม เช่น OECD, The Economist, EDB และ DELL ทั้งนี้ การพัฒนาดัชนีเหล่านี้ยังอยู่ในขั้นตอนการวางแผน โดยรายละเอียดเพิ่มเติมจะแสดงให้ทราบในรายงานไตรมาสถัดไป

ดัชนีทางสังคม
ในด้านดิจิทัล

สิ่งหนึ่งที่สภาดิจิทัลฯ ให้ความสำคัญที่สุดคือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชนไทยผ่านเทคโนโลยี ทางสภาดิจิทัลฯ เชื่อว่าการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและการเข้าถึงบริการดิจิทัลของประชาชนไทยถือเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ยุคดิจิทัลโดยที่ทุกคนก้าวไปข้างหน้าอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อวัดความก้าวหน้าและการพัฒนาในด้านนี้ สภาดิจิทัลฯ ได้เลือกดัชนีจำนวนหนึ่งที่อยู่ภายใต้หมวดหมู่ **“ดัชนีความครอบคลุมด้านอินเทอร์เน็ตของสังคม” (social inclusiveness internet index) จาก The Economist** โดยประกอบไปด้วยดัชนีย่อยอื่น ๆ ได้แก่

ความพร้อมในการให้บริการด้านอินเทอร์เน็ตและดิจิทัล (available of internet & digital services) ประเมินความครอบคลุมของอินเทอร์เน็ตและบริการดิจิทัลต่อประชาชนทั่วไป โดยวัดในหลายแง่มุม เช่น ความเสมอภาคทางเพศในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและบริการดิจิทัล ไปจนถึงความเสถียรของระบบไฟฟ้าในพื้นที่ท้องถิ่น เป็นต้น

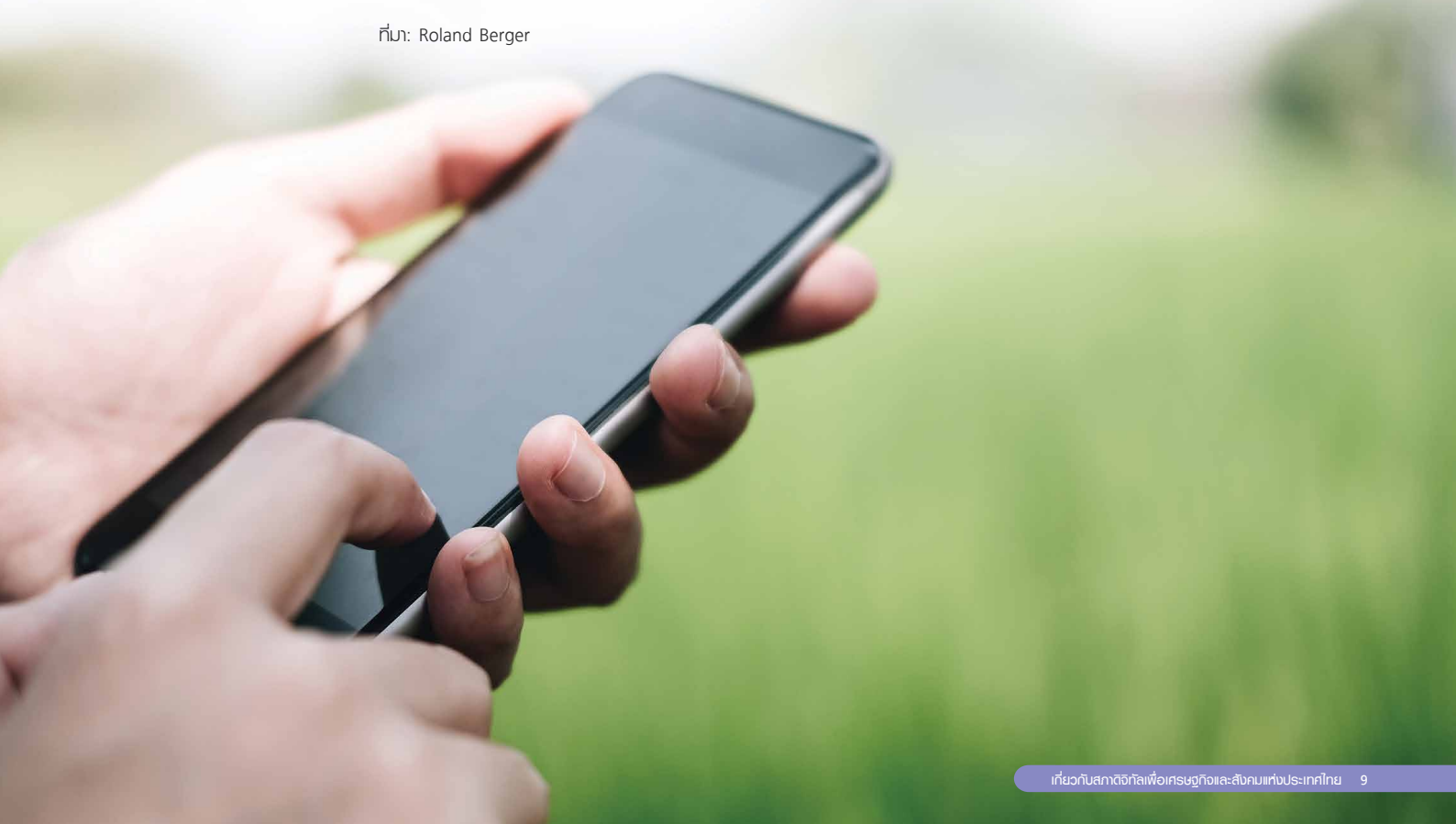
การเข้าถึงได้ของประชาชนทุกคน (affordability to everyone) ประเมินว่าประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงบริการด้านอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงหรือไม่ โดยพิจารณาบนพื้นฐานจากราคาของแพ็คเกจการให้บริการอินเทอร์เน็ต / แพ็คเกจการให้บริการโทรศัพท์มือถือ รวมถึงราคาของเครื่องโทรศัพท์มือถือ

ความสามารถในการเข้าถึงบริการอิเล็กทรอนิกส์หลัก (relevance of content and language) ประเมินว่ามีการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ที่จำเป็นสำหรับประชาชนหรือไม่ ซึ่งรวมถึง FinTech E-commerce E-health นอกจากนี้ ดัชนีนี้ยังต้องสามารถวัดผลและชีวิตถึงว่าบริการเหล่านี้มีการใช้ภาษาไทยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้หรือไม่

ความพร้อมด้านทักษะความเข้าใจการใช้เทคโนโลยี ความปลอดภัย และด้านนโยบาย (readiness in literacy, safety & policy) ถือเป็นหนึ่งในดัชนีชีวิตที่สำคัญที่สุด โดยมององค์ประกอบสำคัญหลายประการตั้งแต่ความเข้าใจและความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการเข้าถึงดิจิทัลโดยกลุ่มคนพิการหรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ ไปจนถึงความปลอดภัยและความเชื่อมั่นในการใช้บริการดิจิทัล รวมถึงนโยบายจากรัฐบาลในการสนับสนุนความก้าวหน้าของบริการทางดิจิทัลและอินเทอร์เน็ต

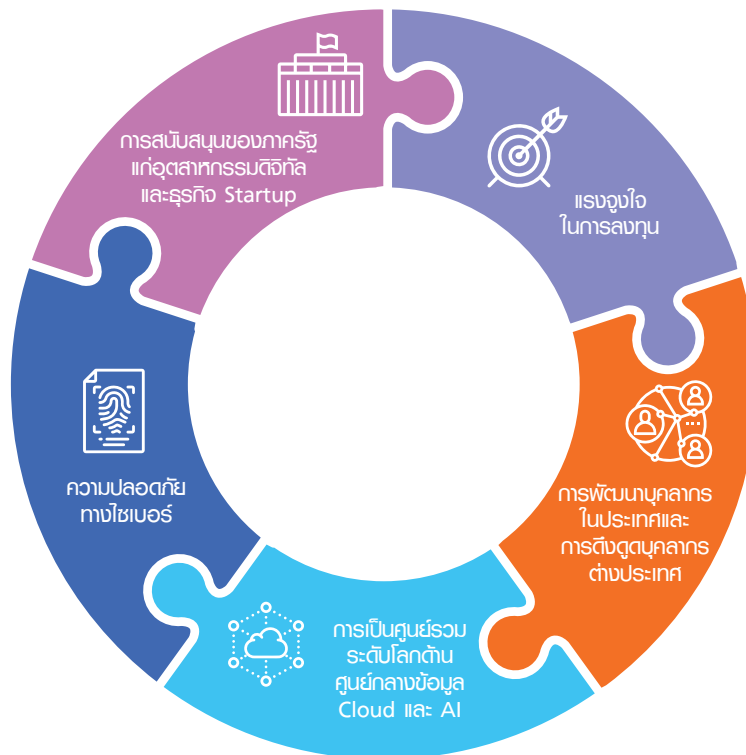
ปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นปัญหาที่มีหลายแง่มุม สภาดิจิทัลฯ คาดว่าดัชนีเหล่านี้จะช่วยให้สภาดิจิทัลฯ ในฐานะองค์กรที่ดูแลด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลได้ต่อไป

ที่มา: Roland Berger

เพื่อให้พันธกิจทั้งห้าประการเป็นผลสำเร็จ สภาดิจิทัลฯ จึงกำหนด 12 กลยุทธ์ในการพลิกโฉมอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศซึ่งจะถูกนำไปใช้ร่วมกับตัวช่วยทางกลยุทธ์ห้าประการเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านดิจิทัลประสบความสำเร็จ โดยสภาดิจิทัลฯ เล็งเห็นว่าการพลิกโฉมทางกลยุทธ์ 12 ประการ คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ประเทศไทยจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำที่ประสบความสำเร็จด้านดิจิทัลในภูมิภาค

ตัวช่วยทางกลยุทธ์ 5 ประการ

การสนับสนุนของภาครัฐแก่อุตสาหกรรมดิจิทัลและธุรกิจ Startup

– นโยบาย ภาษี การสนับสนุนด้านการเงินและด้านอื่น ๆ จากรัฐบาลสำหรับธุรกิจนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อดึงดูดและช่วยเหลือบริษัทรวมถึงธุรกิจ Startup ในประเทศไทย

แรงจูงใจในการลงทุน – แรงจูงใจด้านการเงินและด้านอื่น ๆ จากภาครัฐและเอกชนสำหรับทั้งธุรกิจไทยและต่างประเทศเพื่อการลงทุนในอุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศไทย

การพัฒนาบุคลากรในประเทศและการดึงดูดบุคลากรต่างประเทศ

– การพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นทั้งในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งการฝึกงานและปฏิบัติในสภาพการทำงานจริง นอกจากนี้ยังสร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดบุคลากรจากต่างประเทศและส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้สู่แรงงานท้องถิ่น

การเป็นศูนย์กลางระดับโลกด้านศูนย์กลางข้อมูล Cloud และ AI

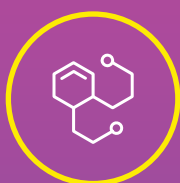
– ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากรที่มีคุณภาพ ธุรกิจที่พร้อมสำหรับอนาคต และผู้บริโภคที่สามารถปรับตัวได้จะขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางดิจิทัลในภูมิภาค โดยเป็นการยกระดับตำแหน่งทางกลยุทธ์แห่งภูมิภาคเพื่อดึงดูดธุรกิจท้องถิ่นและนานาชาติในการทดลองและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เทคโนโลยี Cloud Machine Learning และ AI

ความปลอดภัยทางไซเบอร์

– การส่งเสริมแนวทางการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ในธุรกิจไทยให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น และการออกกฎหมายด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ที่มีประสิทธิภาพร่วมกับภาครัฐ เพื่อสร้างความไว้วางใจที่ยั่งยืนในอุตสาหกรรมดิจิทัลไทย

12 กลยุทธ์

ในการพลิกโฉมอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศ

โครงสร้างพื้นฐาน

ฮาร์ดแวร์

ซอฟต์แวร์

ทรัพยากรมนุษย์

เงินทุน

ความเชื่อมั่น

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ
เอกชน และประชาชน
(PPP)

นวัตกรรม

ความเข้าใจ ความรู้ และ
การปรับเปลี่ยนทักษะ
ด้านดิจิทัล

นโยบายเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อม
ที่ช่วยสนับสนุน

ความเท่าเทียมทางสังคม

ความยั่งยืน

ที่มา: Roland Berger

โครงสร้างพื้นฐาน – สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่มีคุณภาพสูง เข้าถึงได้ง่าย และมีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนโดยภาครัฐและเอกชนสู่การเป็นสังคมดิจิทัลที่เชื่อมต่อกันได้อย่างทั่วถึง

ฮาร์ดแวร์ – สนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์ดิจิทัลและหุ่นยนต์ของไทยโดยการสร้างโอกาสทางธุรกิจและสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับนานาชาติ

ซอฟต์แวร์ – สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจแอปพลิเคชันและซอฟต์แวร์ของไทยโดยการสร้างโอกาสทางธุรกิจและสร้างความน่าเชื่อถือในการบริการที่มีคุณภาพสูงเพื่อสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับนานาชาติ

ทรัพยากรมนุษย์ – พลักดันการพัฒนาทักษะใหม่ เสริมทักษะบุคลากรดิจิทัลปัจจุบัน ปรับทักษะบุคลากรเพื่อลดความเสี่ยงจากการถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และดึงดูดบุคลากรจากต่างประเทศเพื่อยกระดับความเชี่ยวชาญของบุคลากรด้านดิจิทัลในประเทศไทย

เงินทุน – สนับสนุนการระดมทุนจากภาคเอกชนและสนับสนุนรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมไทย

ความเชื่อมั่น – สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชน ธุรกิจ และนักลงทุนต่างประเทศผ่านระบบรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่แข็งแกร่งและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นระเบียบ

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน (PPP) – เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนเพื่อให้ทุกฝ่ายมีความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ในการดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศสู่ความเป็นดิจิทัล

นวัตกรรม – สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมนวัตกรรมและสนับสนุนธุรกิจดิจิทัลไทยให้พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศ

ความเข้าใจ ความรู้ และการปรับเปลี่ยนทักษะด้านดิจิทัล – อบรมบุคลากรให้มีความรู้ทางดิจิทัล (เช่น วิธีการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเพื่อสร้างประโยชน์) สนับสนุนให้มีการศึกษาที่ดีและทันสมัยยิ่งขึ้น ตลอดจนการปรับทักษะแรงงาน (Reskill) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เข้ากับสภาพการแข่งขันในปัจจุบัน

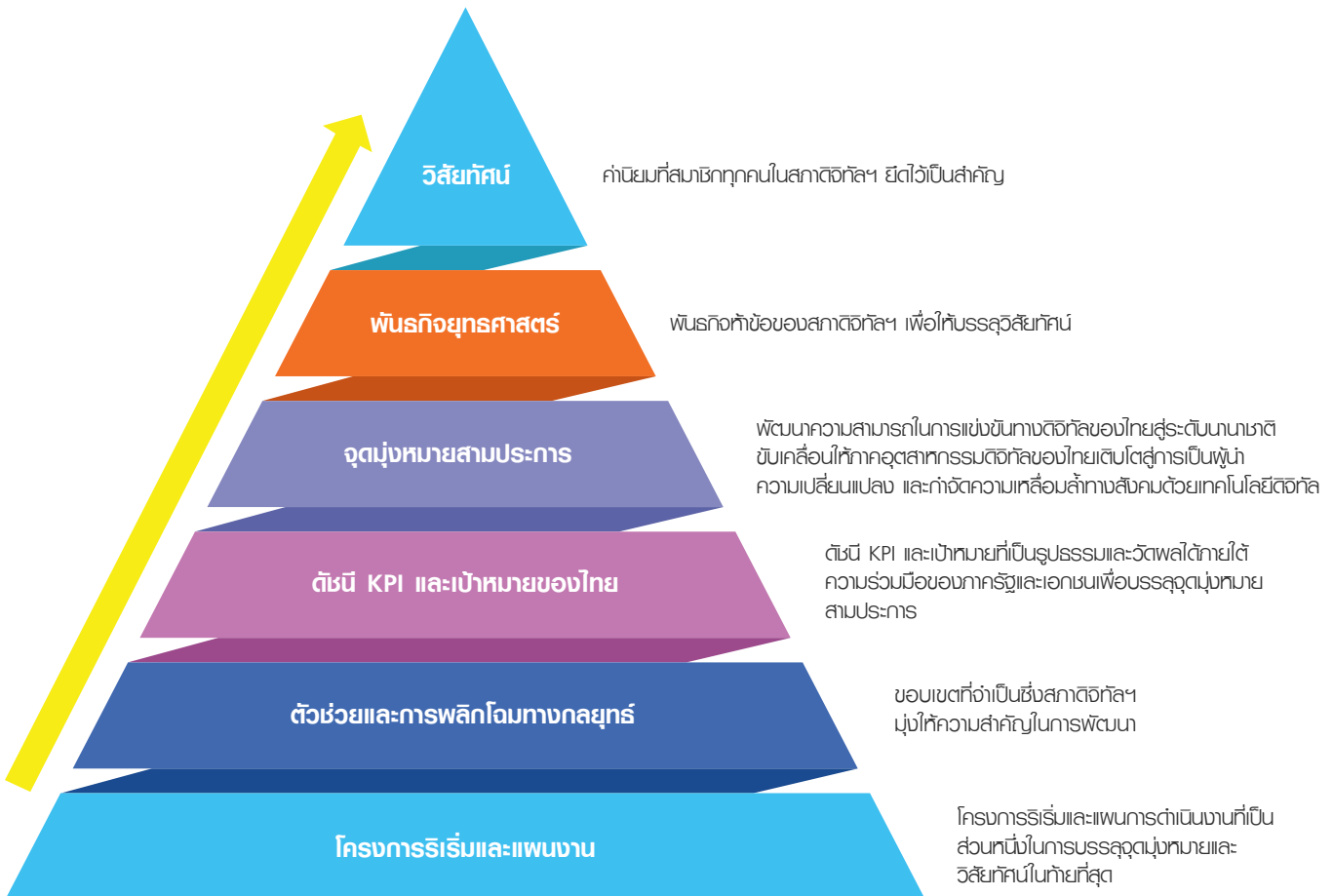
นโยบายเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ช่วยสนับสนุน – มีส่วนร่วมในการออกแบบและดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการให้คำแนะนำด้านกฎระเบียบและกำจัดอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในทางกฎหมาย

ความเท่าเทียมทางสังคม – ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน ทั้งด้านการศึกษา โอกาสการรักษาพยาบาล และด้านอื่น ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเท่าเทียมด้วยโครงการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนกลุ่มน้อยหรือผู้ขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ

ความยั่งยืน – ตรวจสอบการดำเนินการของโครงการต่าง ๆ ว่าจะมีผลลัพธ์ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในหลายแง่มุม ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม จริยธรรม การแข่งขันที่เป็นธรรม ความโปร่งใส โดยให้มีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

พีระมิดแผนงานทางกลยุทธ์ของสภาดิจิทัลฯ

โครงการริเริ่มและแผนงานคือฐานล่างสุดของลำดับขั้นแผนงานทางกลยุทธ์ของสภาดิจิทัลฯ โดยด้านบนสุดของพีระมิดคือ**วิสัยทัศน์ของสภาดิจิทัลฯ** ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จาก**พันธกิจยุทธศาสตร์ห้าประการ**ที่ให้ความสำคัญกับหัวข้อหลักในด้านดิจิทัลของประเทศไทยทั่วทั้งข้อ จากนั้นจึงพัฒนาไปสู่**จุดมุ่งหมายสามประการ**ที่มุ่งเข้าไปยังการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของประเทศไทย ขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลให้เติบโต รวมถึงกำจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายแล้ว จึงจัดการและวัดผลประสิทธิภาพของประเทศเพื่อสะท้อนปัญหาและระบุจุดที่ควรปรับปรุงให้ชัดเจนด้วยเหตุนี้ การใส่**ดัชนี KPI และเป้าหมายของไทย**ไว้ในแนวคิดหลักของสภาดิจิทัลฯ จึงเป็นสิ่งสำคัญ

จากนั้น จะมีการพัฒนา**ตัวช่วยและการพลิกโฉมทางกลยุทธ์**เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล และในท้ายที่สุด**โครงการริเริ่มและแผนงาน**จะเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสภาดิจิทัลฯ

2. บทวิเคราะห์อุตสาหกรรมดิจิทัลไทย

ความก้าวหน้าด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) คือสิ่งสำคัญที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางนวัตกรรมของภูมิภาค

กำหนดมาตรฐานและดัชนี
ที่จำเป็นสำหรับการมุ่งสู่
ความเป็นดิจิทัลของไทย

สร้างความร่วมมือระหว่าง
ภาครัฐ ภาคเอกชน
และประชาชน

สร้างบุคลากรด้านดิจิทัล

พัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

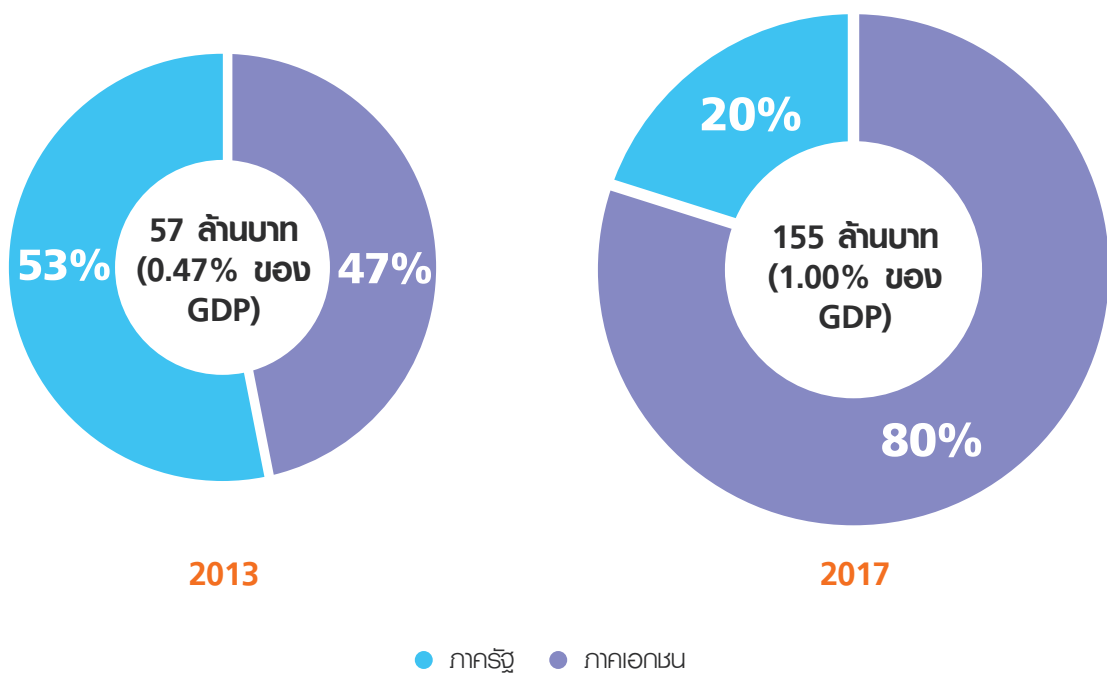
เป็นศูนย์กลางนวัตกรรม
ระดับภูมิภาคพร้อม
ระบบนิเวศที่ครอบคลุม

หนึ่งในพันธกิจของสภาดิจิทัลฯ คือการพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางทางนวัตกรรมระดับภูมิภาคและระดับโลกผ่านการพัฒนาระบบนิเวศที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยองค์ประกอบสำคัญเพื่อทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางนวัตกรรมรวมถึงจัดการปัญหาด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าของประเทศคือการวิจัยและพัฒนา (R&D) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของการวิจัยและพัฒนาในประเทศไทย รวมถึงทรัพยากรด้านปัญญาซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลและตัวเลขทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาของไทยเพื่อเป็นข้อเสนอแนะเบื้องต้นให้สภาดิจิทัลฯ หรือความร่วมมือระหว่างภาคส่วนนำไปปรับใช้ต่อไป

ทำไมการวิจัยและพัฒนาจึงเป็นส่วนสำคัญ ในการเปลี่ยนประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางนวัตกรรม

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย
ตั้งแต่ปี 2556-2560 (หน่วยเป็นบาทไทย)

- ค่าใช้จ่ายด้าน R&D จากภาคเอกชนเพิ่มขึ้น **47% CAGR (Compound Annual Growth Rate)** ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้าน R&D ของภาครัฐเพิ่มขึ้นเพียง **1% CAGR**
- ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาโดยรวมเพิ่มขึ้น **28% CAGR** ระหว่างปี 2556 ถึง 2560

รูปที่ 1: ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาโดยภาครัฐและเอกชนปี 2556-2560

การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาสู่การสร้างนวัตกรรม

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับดักแห่งรายได้ปานกลาง กล่าวคือ ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่มีแรงงานค่าจ้างต่ำกว่า เช่น เวียดนาม ในด้านการเกษตรหรือการผลิต แต่ก็ยังพัฒนาไม่มากพอที่จะแข่งขันกับประเทศอย่างสิงคโปร์หรือไต้หวันในตลาดสินค้าเทคโนโลยีหรือสินค้าที่มีมูลค่าสูง กับดักนี้ทำให้ประเทศไทยไม่อาจพัฒนาก้าวหน้าไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ โดยถูกมองว่าสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือนำพาประเทศไทยสู่ความก้าวหน้าได้ คือ นวัตกรรม

นวัตกรรมอาจเป็นแนวคิดที่ซับซ้อนและวัดผลได้ยาก อย่างไรก็ตาม นักปรัชญาทางวิทยาศาสตร์ Karl Popper ได้เสนอแนวทางการวัดผลด้วยการอ้างอิงกระบวนการที่จะก่อให้เกิดนวัตกรรม ในกรณีนี้การใช้กระบวนการด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) จึงเหมาะสมที่สุดและใช้วัดผลได้จริง นี่คือสาเหตุที่ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวิจัยและพัฒนาที่แข็งแกร่งเพื่อสร้างนวัตกรรมต่อไป

สถานการณ์การวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย

การวิจัยและพัฒนาในประเทศไทยมีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในหลายปีที่ผ่านมา โดยภูมิทัศน์ด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศเปลี่ยนจากการที่ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่มมาจากภาครัฐในปี 2556 สู่สภาวะที่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่มาจากภาคเอกชนในปี 2560 โดยรวมแล้ว ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 28% CAGR (Compound Annual Growth Rate) โดยค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างมากถึง 47% ต่อปี ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐเพิ่มขึ้นเพียง 1% CAGR ความแตกต่างนี้ส่งผลให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายของภาครัฐและเอกชนเปลี่ยนจากประมาณ 50:50 เป็น 20:80 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากปัจจัยหลักสองประการด้วยกัน

การแข่งขันที่มากขึ้นทำให้ภาคเอกชนโดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาสูงสุด ได้แก่ รถยนต์ อาหาร และปิโตรเลียม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นธุรกิจที่มีกำลังในการลงทุน

อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังมีบทบาทสำคัญในการจัดทำมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน เช่น การให้เงินกู้แก่ผู้ประกอบการรายย่อยและธุรกิจ Startup ส่งเสริมมาตรการลงทุนจาก BOI (โดยลดหย่อนภาษีได้สูงสุดถึง 300% สำหรับการวิจัยและพัฒนา) การขยายเขตเศรษฐกิจ เช่น 'Food Innopolis' และการกำหนดเงื่อนไขการระดมทุนที่เอื้อต่อนักลงทุนจากภาคเอกชน

สถานการณ์การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย

อีกแง่มุมที่สำคัญในการวัดระดับความก้าวหน้าทางนวัตกรรมของแต่ละประเทศคือจำนวนสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการจดทะเบียน โดยบุคคลหรือบริษัทจากประเทศนั้น ๆ โดยสิทธิบัตรมีทั้งหมดหลายประเภทด้วยกัน แต่ประเภทที่เกี่ยวข้องกับบริษัทของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัลมากที่สุดคือประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technical)

รูปที่ 2: การยื่นขอสิทธิบัตรในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปี 2561

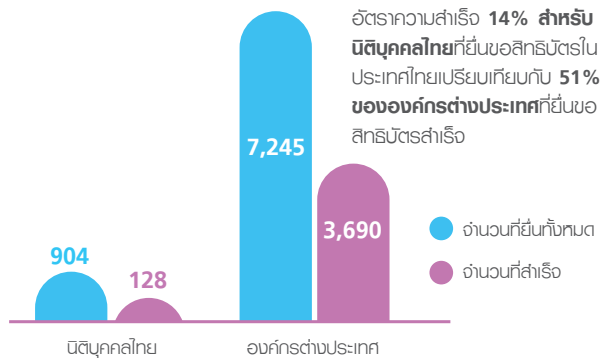
	จำนวนสิทธิบัตร ที่จดทะเบียนสำเร็จ [ฉบับ]	สัดส่วนที่สำเร็จ [%]
	469	42%
	312	20%
	205	32%
	128	14%

ในปี 2561 องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) รายงานว่าหน่วยงานไทยประสบความสำเร็จในการยื่นขอจดสิทธิบัตรจำนวน 128 ฉบับ ซึ่งต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ (312 ฉบับ) มาเลเซีย (469 ฉบับ) และเวียดนาม (205 ฉบับ)

นอกจากนี้ จุดหนึ่งที่น่าสังเกตคืออัตราความสำเร็จของการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาโดยบริษัทท้องถิ่นในประเทศ จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีอัตราความสำเร็จต่ำอย่างเห็นได้ชัด คือ 14% เมื่อเทียบกับมาเลเซียซึ่งมีอัตราความสำเร็จที่ 42% ข้อสังเกตนี้มีความสำคัญเนื่องจากความสำเร็จในการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญามีความสัมพันธ์โดยตรงกับการวิจัยและพัฒนาไปจนถึงการสร้างนวัตกรรม หากไม่มีทรัพย์สินทางปัญญาการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการสร้างสรรคนวัตกรรมจะหยุดชะงักเนื่องจากผู้สร้างสรรค์ขาดแรงจูงใจ โดยพวกเขาจะไม่ได้ผลตอบแทนหรือมีกรรมสิทธิ์ในผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนเองเป็นผู้คิดค้น

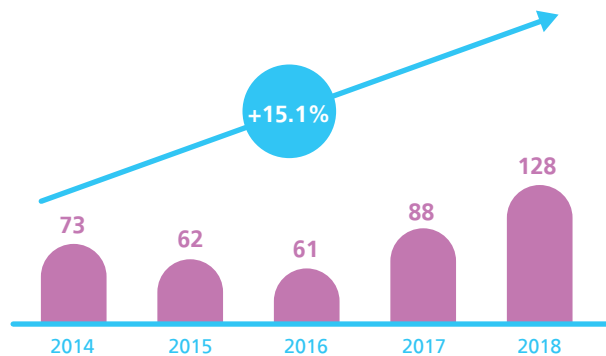
หากวิเคราะห์ลึกซึ้งไปอีกขั้นจะเห็นได้ว่าอัตราความสำเร็จของหน่วยงานต่างประเทศที่ยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยสูงกว่าบริษัทท้องถิ่นในประเทศไทยเป็นอย่างมาก

รูปที่ 3: การยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ปี 2561 [ฉบับ]

ในปี 2561 องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) รายงานว่ามีการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาโดยนิติบุคคลไทยมากกว่า 900 รายการ แต่มีเพียง 14% เท่านั้นที่ประสบความสำเร็จ ในขณะที่หน่วยงานต่างประเทศมีอัตราความสำเร็จสูงกว่าอย่างมากที่ 51% จากการยื่นจดทะเบียน 7,245 รายการ ซึ่งจำเป็นต้องตรวจสอบโดยละเอียดต่อไปว่าเป็นเพราะคุณภาพของทรัพย์สินทางปัญญาจากนิติบุคคลไทยที่ด้อยกว่าหรือเป็นเหตุมาจากการขาดความรู้ความชำนาญเชิงปฏิบัติการและประสบการณ์ในการยื่นจดทะเบียน

รูปที่ 4: การยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาโดยนิติบุคคลไทย [2557 - 2561, ฉบับ]

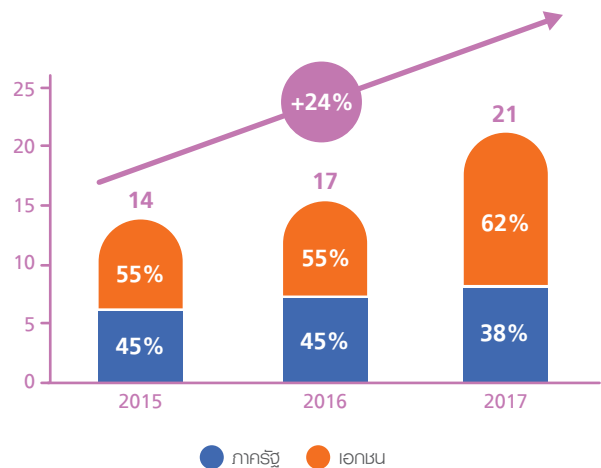

อย่างไรก็ตาม จำนวนการยื่นขอสิทธิบัตรโดยหน่วยงานไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มขึ้นเกือบ 50% ในหนึ่งปีจากปี 2560 ถึงปี 2561 ทั้งนี้ ประเทศไทยยังมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปในด้านนี้อย่างเร่งด่วน เพื่อที่จะรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สถิติและสถานะของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในประเทศไทย

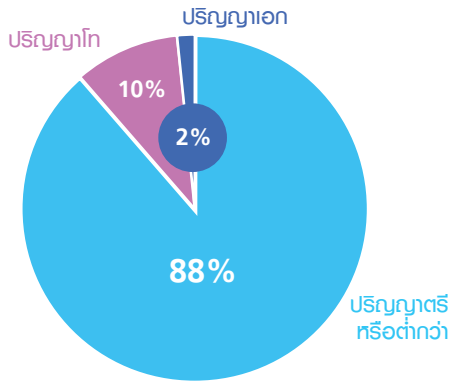
จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของไทยมีการพัฒนาขึ้นในทิศทางเดียวกับค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาซึ่งการเติบโตที่รวดเร็วเป็นผลมาจากการสนับสนุนของภาคเอกชน ช่วงระหว่างปี 2558 ถึงปี 2560 จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาต่อประชากร 10,000 คน เพิ่มขึ้นถึง 24% CAGR ส่วนจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเฉพาะภาคเอกชนเพิ่มขึ้นสูงถึง 62% ของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งหมด ในขณะที่บุคลากรจากภาครัฐคิดเป็นสัดส่วนเพียง 38% เท่านั้น

รูปที่ 5: จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในปี 2560 (ต่อประชากร 10,000 คน)

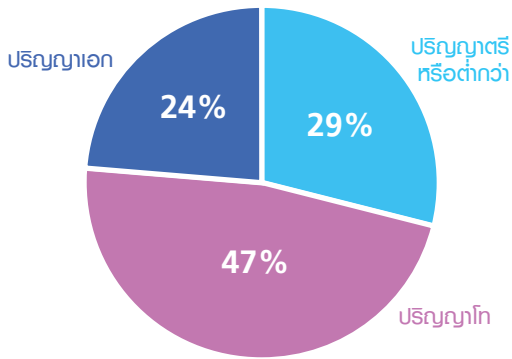

นอกจากความแตกต่างเชิงปริมาณแล้ว ความแตกต่างเชิงคุณภาพระหว่างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนและภาครัฐยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณา โดยภาคเอกชนมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามากถึง 88% ในขณะที่มีเพียง 12% ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในทางกลับกัน บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐมีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกรวมกันประมาณ 71% ในขณะที่ปริญญาตรีและต่ำกว่าคิดเป็นเพียง 29%

รูปที่ 6: สถิติระดับการศึกษาของนักวิจัยจากภาคเอกชน ปี 2560 (%)

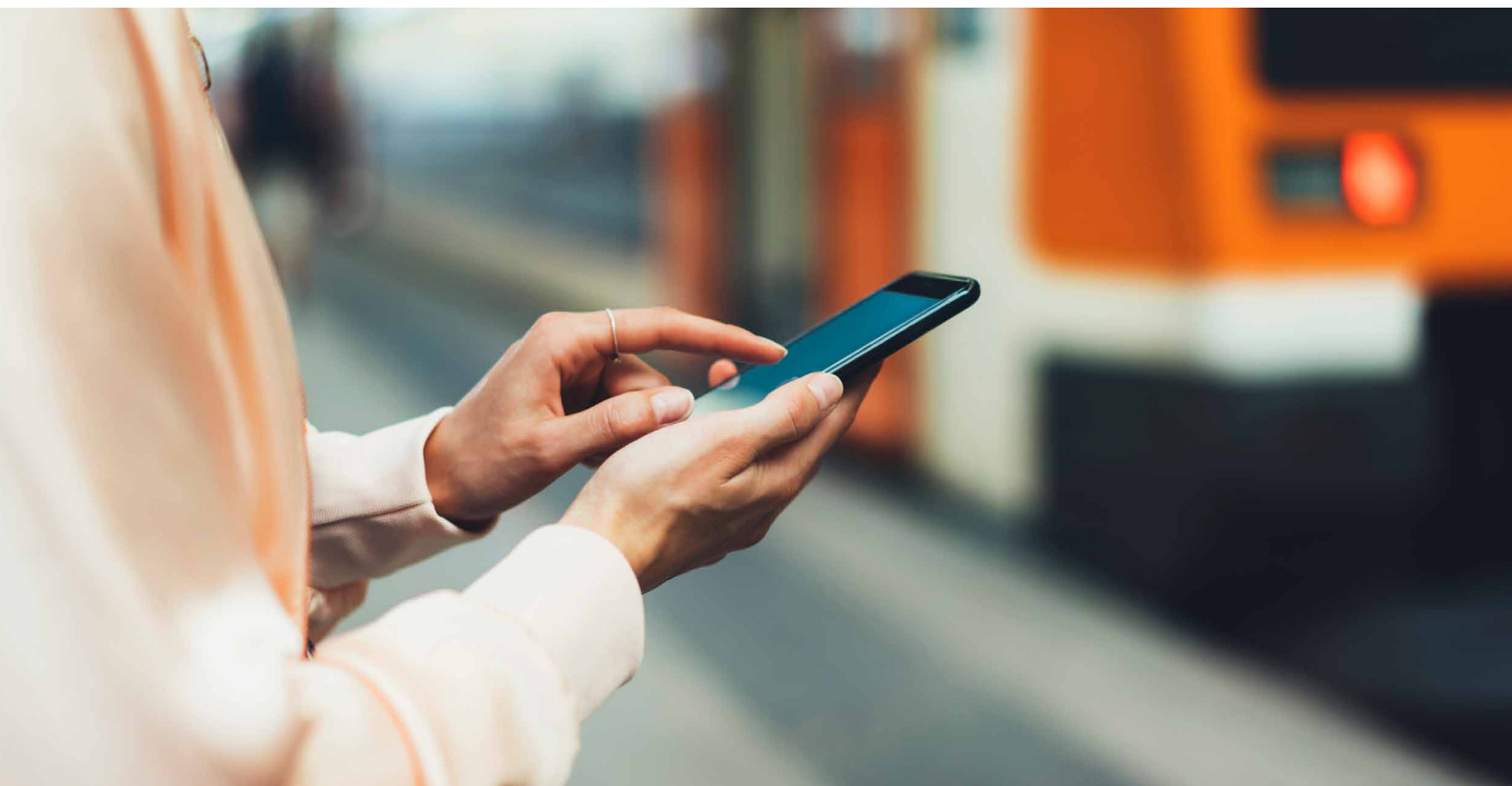
สถิติระดับการศึกษาของนักวิจัยจากภาครัฐ ปี 2560 (%)

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสังเกตและสถิติที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ 3 ประการหลักที่สามารถนำไปปรับปรุงการวิจัยและพัฒนาในประเทศไทยได้ คือ

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาคเอกชน โดยปรับให้สามารถใช้สิทธิพิเศษจากภาครัฐได้อย่างเต็มที่ การดำเนินการในขั้นแรกอาจเป็นการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการลดหย่อนภาษี 300% ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งปัจจุบันมีอัตราภาษียื่นขอต่ำเนื่องจากมีกระบวนการที่ซับซ้อนและจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลทางการวิจัยและพัฒนา ดังนั้น อาจจำเป็นต้องวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลที่เคร่งครัดดังกล่าวเพื่อสนับสนุนให้มีการยื่นขอใช้สิทธิพิเศษนี้มากขึ้น การปรับเปลี่ยนมาตรฐานนี้นอกจากจะช่วยส่งเสริมการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาแล้วยังเป็นการสนับสนุนให้บริษัทเอกชนแจ้งตัวเลขค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาที่แท้จริงอีกด้วย
- การเพิ่มอัตราความสำเร็จในการยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับนิติบุคคลไทยผ่านการแบ่งปันความรู้แบบ peer-to-peer เช่น การเปิดช่องทางให้กับบริษัทที่เป็นสมาชิกสภาธุรกิจฯ ที่มีประสบการณ์การยื่นจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้คำแนะนำแก่ธุรกิจรายย่อยหรือธุรกิจ Startup ที่อาจไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านนี้
- ส่งเสริมให้นักวิชาการในแต่ละองค์กรมีส่วนร่วมในงานวิจัยและพัฒนาโดยคัดเลือกตามการทำงานและประสบการณ์แทนที่การคัดเลือกตามระดับการศึกษา ควรพิจารณาให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ แก่บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในบางระดับเท่านั้น

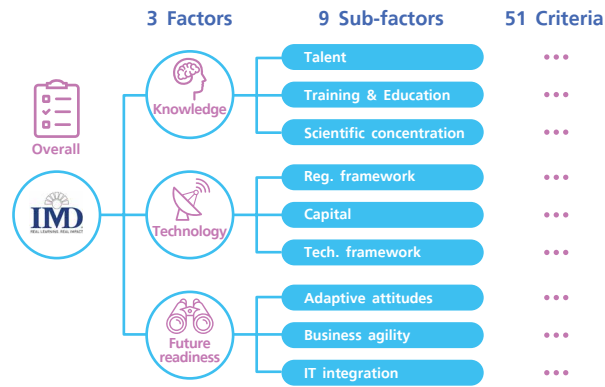
3. บทวิเคราะห์การวัดอันดับด้านความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

เกี่ยวกับดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

การวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD ครอบคลุมความสามารถของ 63 ประเทศในการใช้งานและศึกษาเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในการทำงานของภาครัฐธุรกิจต่าง ๆ และสังคมโดยทั่วไป

การวัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลสามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยหลัก คือ ความรู้ เทคโนโลยี และความพร้อมในการปรับตัวสู่อนาคต ซึ่ง 3 ปัจจัยหลักนี้สามารถแบ่งออกเป็น 9 ปัจจัยย่อยและ 51 เกณฑ์การวัดอันดับ

รูปที่ 7: โครงสร้างการวัดอันดับของดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

Source: IMD

จาก 51 เกณฑ์การวัดอันดับ มีจำนวน 31 เกณฑ์การวัดอันดับที่เป็นข้อมูลจากสถิติที่เก็บรวบรวมโดยองค์กรนานาชาติ (เช่น UN หรือ ธนาคารโลก) ส่วน 20 เกณฑ์การวัดอันดับที่เหลือเป็นข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมผ่านหน่วยงานตัวแทนของ IMD ในแต่ละประเทศ โดยหน่วยงานตัวแทนในประเทศไทย คือ สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA)

รูปที่ 8: แหล่งข้อมูลของ IMD ในประเทศไทย

ที่มา: TMA

อันดับของประเทศไทยในปัจจุบัน

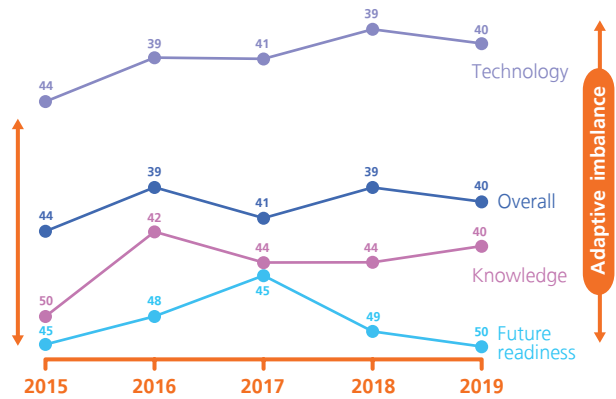
รูปที่ 9: การวัดอันดับด้านความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD ปี 2562

Rank#	(2018)	Country	Score ¹
1	(1)	สหรัฐอเมริกา	100.0
2	(2)	สิงคโปร์	99.4
10	(14)	เกาหลีใต้	91.3
15	(10)	สหราชอาณาจักร	88.7
17	(18)	เยอรมัน	86.2
22	(30)	จีน	84.3
23	(22)	ญี่ปุ่น	82.8
24	(26)	ฝรั่งเศส	82.5
26	(27)	มาเลเซีย	82.4
40	(39)	ไทย	68.4
55	(56)	ฟิลิปปินส์	59.4
56	(62)	อินโดนีเซีย	58.0

Source: IMD

แม้ว่าประเทศไทยจะมีคะแนนดีขึ้น 4 อันดับ (2558-2562) แต่การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับการพัฒนาด้านความพร้อมในการปรับตัวสู่อนาคตและความรู้ด้านดิจิทัลของประชาชน โดย "การปรับตัวที่ไม่สมดุล" นี้บ่งชี้ว่าทรัพยากรที่ลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีไม่ทำให้เกิดผลลัพธ์ในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเต็มที่ สกาดิจิทัลฯ ควรมีบทบาทในการเข้าไปช่วยแก้ปัญหาความไม่สมดุลนี้ ซึ่งจะทำการพัฒนาด้านดิจิทัลเติบโตได้ดียิ่งขึ้น

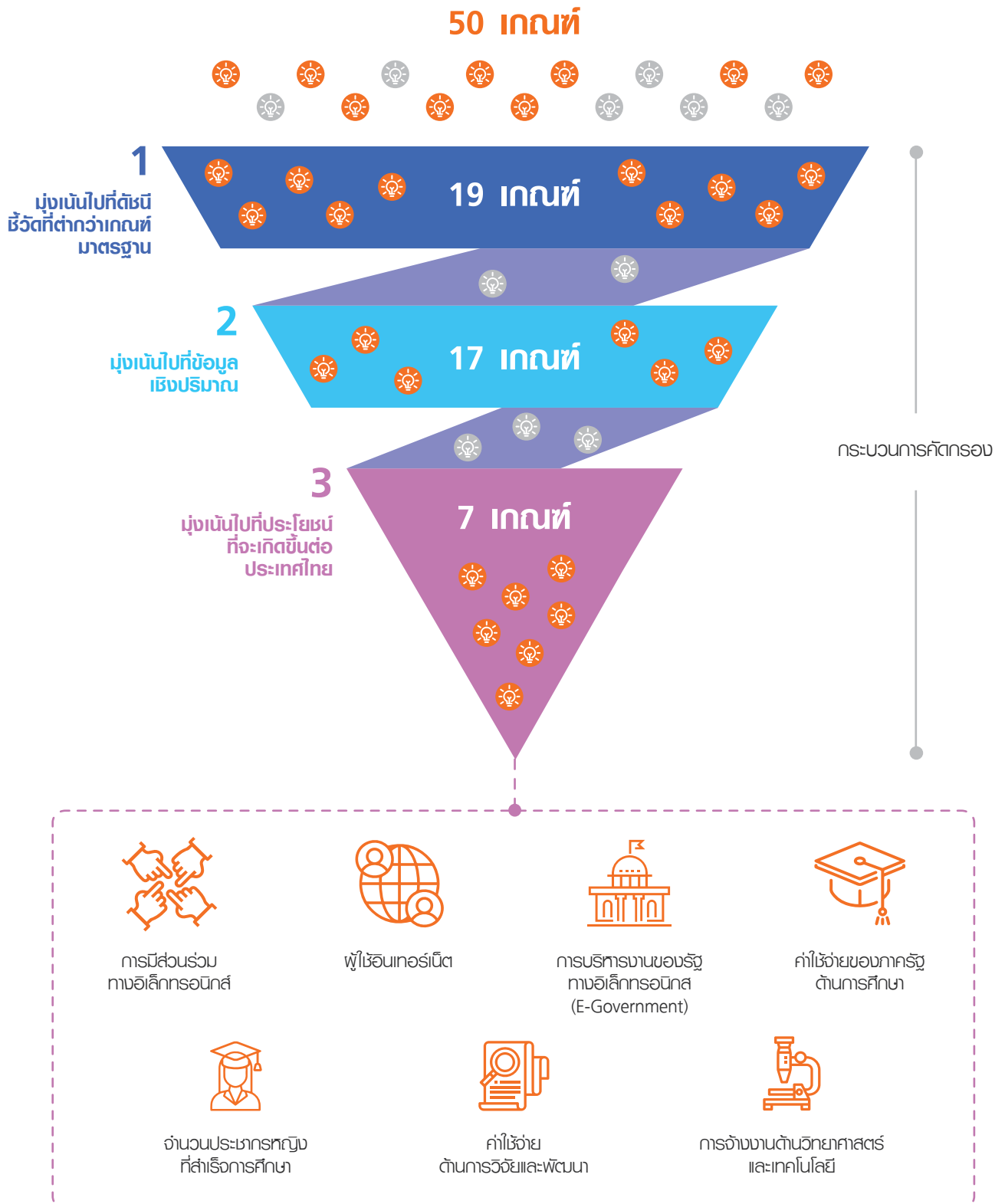
รูปที่ 10: การวัดอันดับของประเทศไทยระหว่างปี 2558 ถึงปี 2562

ดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD มีประโยชน์กับประเทศไทยอย่างไร

การวัดอันดับไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่านักลงทุนต่างชาติมองประเทศไทยอย่างไร แต่ยังช่วยสะท้อนให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศไทยอีกด้วย การพิจารณาจากแต่ละเกณฑ์ทำให้ประเทศไทยสามารถศึกษาวิธีการแก้ปัญหาของประเทศที่อันดับสูงในเกณฑ์ดังกล่าวและนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ของประเทศและช่วยปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลโดยรวมของประเทศไทยได้

การคัดเลือกเกณฑ์บ่งชี้ความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

รูปที่ 11: ขั้นตอนการคัดกรองถูกนำมาใช้เพื่อเลือกเกณฑ์ที่มีอันดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยการมีลำดับดัชนีในเกณฑ์เหล่านี้จะส่งผลต่อการปรับระดับโดยรวมและมีแนวโน้มที่จะส่งผลดีต่อประเทศ (การคัดกรองดำเนินการโดยใช้ข้อมูลความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD ปี 2561)

หลักการในการคัดเลือกเกณฑ์ที่จะนำไปทำการศึกษาเชิงลึก

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการเพิ่มอันดับของประเทศไทยตามดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD จึงได้มีการเลือกตัวคัดกรอง 3 ข้อขึ้นเพื่อกำหนดเกณฑ์ชุดแรกที่จะทำการศึกษาในเชิงลึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มุ่งเน้นไปที่ดัชนีชี้วัดที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน – ดัชนีที่ดัชนีชี้วัดบ่งชี้ว่าต่ำกว่าอันดับที่ 39 ซึ่งเป็นอันดับโดยรวมของประเทศไทย การผลักดันให้เกณฑ์เหล่านี้มีอันดับที่ดีขึ้นจะส่งผลดีต่อการจัดอันดับโดยรวมเนื่องจากเกณฑ์เหล่านี้ทำให้ค่าเฉลี่ยของประเทศดีขึ้น

2. มุ่งเน้นไปที่ข้อมูลเชิงปริมาณ – ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพทำให้มีผลต่อคะแนนโดยรวมมากกว่าข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ ดังนั้นการมุ่งเน้นที่ข้อมูลสถิติจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมต่อผลคะแนนโดยรวมของประเทศไทยมากกว่า

3. มุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อประเทศไทย – การคัดเลือกตัวชี้วัดโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศเป็นหลักนั้นนอกจากจะทำให้อันดับของประเทศดีขึ้นแล้วยังเป็นการก่อให้เกิดประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมต่อความเป็นอยู่ของประชาชนไทยอีกด้วย

ตัวคัดกรองขั้นที่ 3: ประโยชน์ต่อประเทศไทย

อันดับแรก จำเป็นต้องมีความเข้าใจก่อนว่าการจัดอันดับและดัชนีชี้วัดเป็นเพียงการบ่งชี้ที่ควรนำมาใช้ด้วยความระมัดระวัง ดังนั้นสภาดิจิทัลฯ จึงเชื่อว่าตัวคัดกรองขั้นที่ 3 นี้มีความสำคัญในการเลือกเกณฑ์ที่มีความสำคัญสูงสุด ซึ่งหากมีการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์เหล่านี้จะทำให้ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศ ประโยชน์ดังกล่าวสามารถประเมินได้จาก 3 องค์ประกอบหลักที่มีความครอบคลุมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการบริหารงานของรัฐ เกณฑ์ของ IMD ที่มีความสอดคล้องกับ 3 องค์ประกอบนี้จะได้รับการคัดเลือก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

i สังคม – แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม พลักดันให้เกิดโอกาสทางการศึกษา ความต้องการพื้นฐาน และการคุ้มครองทางกฎหมายที่เท่าเทียมยิ่งขึ้น ให้สิทธิที่เท่าเทียมกันแก่สมาชิกทุกคนในสังคมโดยไม่คำนึงถึงสถานะ รวมถึงการสนับสนุนความเท่าเทียมกันในเรื่อง เพศ ศาสนา เป็นต้น

ii เศรษฐกิจ – สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสำหรับธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจท้องถิ่นเพื่อให้อยู่รอดในยุคดิจิทัล อำนวยความสะดวกในการค้าข้ามพรมแดนรวมถึงอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจและป้องกันภัยคุกคาม

iii การบริหารงานของรัฐ – ทำให้การบริหารงานและกิจกรรมของภาครัฐมีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น อำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการให้บริการสาธารณะ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศกับรัฐบาลของประเทศอื่น ๆ

ผลการคัดเลือก

จากกระบวนการคัดเลือก ข้างต้นมีเกณฑ์ 7 ข้อที่ได้รับการเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาเชิงลึกในไตรมาสนี้ โดยเกณฑ์ทั้งหมดมีดังต่อไปนี้

- การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์
- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต
- การบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government)
- ค่าใช้จ่ายของภาครัฐด้านการศึกษา
- จำนวนประชากรหญิงที่สำเร็จการศึกษา
- ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนา
- การจ้างงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

บทวิเคราะห์ที่เกณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น รวมถึงความเกี่ยวข้องกันหน่วยงานต่าง ๆ และข้อเสนอแนะจะมีอธิบายในบทนี้ต่อไป

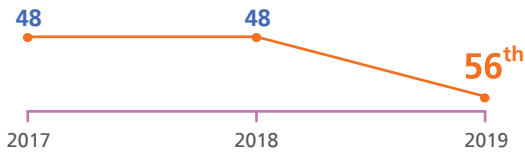
การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบาย - การใช้บริการออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนสามารถสื่อสารกับรัฐบาลได้โดยตรง โดยดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (EPI) มีทั้งหมด 3 ส่วน ส่วนแรกคือการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลให้กับประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ (e-information sharing) ส่วนที่สองคือการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางออนไลน์ (e-consultation) และส่วนที่สามคือการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจผ่านช่องทางออนไลน์ (e-decision making)

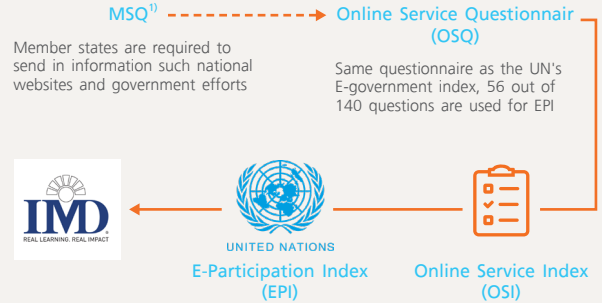
ผู้ให้ข้อมูล: องค์การสหประชาชาติ

อันดับของประเทศไทยในดัชนี IMD [2560-2562]

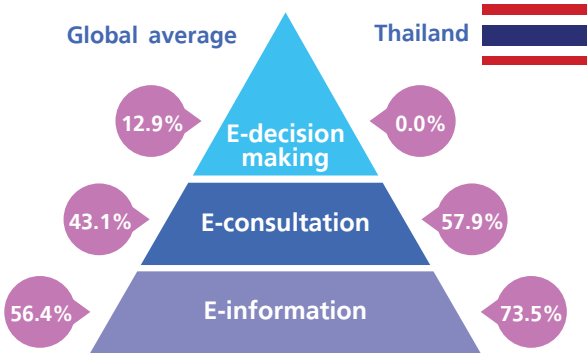
วิธีการจัดอันดับ - สำหรับเกณฑ์การจัดอันดับนี้ IMD ได้นำดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสหประชาชาติมาใช้โดยตรง ดัชนีนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (OSQ) โดยข้อมูลที่ได้มาจากอาสาสมัครของสหประชาชาติผู้ทำหน้าที่ประเมินเว็บไซต์รัฐบาลของแต่ละประเทศ รวมถึงเว็บไซต์แห่งทางการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: UNDESA

สถานการณ์ปัจจุบัน

ประเทศไทยอยู่อันดับ 83 จากจำนวน 193 อันดับ - ในปี 2561 สหประชาชาติจัดอันดับดัชนีการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยที่อันดับ 83 หรือ 0.6517 คะแนน ซึ่งลดลงจากอันดับ 67 ในปี 2559 ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก ในด้านการให้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-decision making) และการให้คำปรึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-consultation) แต่ยังไม่มีความโดดเด่นในการตัดสินใจทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-decision making)

กรณีวิเคราะห์ปัญหา

แม้จะมีคะแนนสูงในด้านการให้ข้อมูลและการให้คำปรึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ประเทศไทยยังไม่มีคะแนนในด้านการตัดสินใจทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งบ่งชี้ว่าประชาชนไทยมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจน้อยมาก

ดัชนีด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสหประชาชาตินี้ได้ข้อมูลจากการสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (OSQ) ซึ่งอาสาสมัครของสหประชาชาติเป็นผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของไทยจึงไม่สามารถเข้าทำกับดูแลผลการสำรวจได้ โดยการสำรวจ OSQ ประเมินเว็บไซต์ระดับประเทศที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของประเทศไทย (เช่น thaigov.go.th) โดยผลการประเมินพบว่าเว็บไซต์เหล่านี้ยังไม่มีฟังก์ชันการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

เอสโตเนีย - อันดับที่ 26

เอสโตเนียสร้าง "X-Road" ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐใช้ร่วมกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

- ระบบได้รับการออกแบบมาเพื่อรวมข้อมูลของประชาชนและข้อมูลของทางภาครัฐไว้ในที่เดียว
- ธนาคารโลกประมาณการว่าในปี 2557 X-Road ได้ช่วยลดเวลาการทำงานให้คนในประเทศได้รวมแล้ว 2.8 ล้านชั่วโมงการทำงานหรือเท่ากับ 3,225 ปี

ไต้หวัน

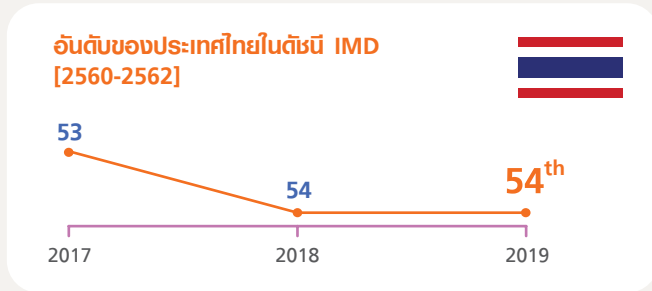
แพลตฟอร์ม "E-decision-making" เพื่อเสนอแนะทางการพัฒนาและแพลตฟอร์ม PPP สำหรับการกำหนดนโยบายความร่วมมือ

- ประชาชนสามารถเขียนข้อเสนอบนเว็บไซต์นี้ได้ราว 10 นาทีที่ข้อเสนอขึ้นได้รับ 5,000 รายชื่อสนับสนุนภายใน 60 วัน
- นอกจากนี้ยังมี "vTaiwan" ซึ่งเป็นแพลตฟอร์ม PPP แบบออนไลน์ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ สามารถรวมตัวกันได้

จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

คำอธิบาย - จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อ 1,000 คน โดย TMA ระบุว่า Computer Industry Almanac ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รวบรวมสถิติได้ประเมินเฉพาะผู้ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านเดสก์ท็อป โดยไม่รวมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนมือถือ

ผู้ให้ข้อมูล: Computer Industry Almanac

วิธีการจัดอันดับ - TMA ระบุว่า Computer Industry Almanac ใช้ “แบบสำรวจ” ของตนเองเพื่อวัดจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนเดสก์ท็อปทั่วโลก อย่างไรก็ตามหลังจากที่ได้หารือโดยตรงกับ IMD ในเดือนตุลาคม 2562 พบว่า Computer Industry Almanac ได้ปิดตัวลง เพราะฉะนั้น IMD จึงใช้สถิติจากที่เคยมีการเก็บรวบรวมในขณะนั้นและในปีถัดไป (2563) IMD จะนำแหล่งข้อมูลใหม่มาใช้ ซึ่งมีความเป็นไปได้สูงว่าจะเป็น International Telecommunications Union (ITU) ซึ่งจะให้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการสำรวจและองค์ประกอบในการนับจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ดังนั้น การศึกษานี้ของ “ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต” ตามแหล่งข้อมูลใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็น

สถานการณ์ปัจจุบัน

94% ของประชาชนไทยเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต - จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2561 พบว่า 94% ของผู้ตอบแบบสอบถาม (จากแบบสอบถามทั้งหมด 36 ล้านฉบับ) ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มส่งข้อความ นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มากที่สุดในภูมิภาค

การวิเคราะห์ปัญหา

ประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวมสูง (ทั้งทางโทรศัพท์มือถือและเดสก์ท็อป) อย่างไรก็ตามการใช้อินเทอร์เน็ตโดยบุคคลทั่วไปถูกจำกัดอยู่เพียงไม่กี่แอปพลิเคชันและมีการใช้งานเพียงไม่กี่วัตถุประสงค์เท่านั้น โดยส่วนใหญ่คือโซเชียลมีเดียและการส่งข้อความ ความเข้าใจในระบบดิจิทัลและความเสี่ยงทางไซเบอร์นั้นยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อไป

ปัจจุบัน IMD อ้างอิงข้อมูลจาก Computer Industry Almanac ซึ่งมีแบบสำรวจของตนเองเพื่อคำนวณสถิติจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนเดสก์ท็อป ทำให้ข้อมูลของประเทศไทยไม่ตรงตามที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากประชาชนส่วนมากใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ และส่งผลให้ลำดับของประเทศไทยในเกณฑ์ด้านนี้ออกมาไม่สูงนัก สำหรับปี 2563 IMD จะใช้แหล่งข้อมูลใหม่ คือ International Telecommunications Union (ITU) ซึ่งไม่ได้เก็บข้อมูลเพียงแต่การใช้งานผ่านเดสก์ท็อปเพียงอย่างเดียว

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

เมียนมา

Ooredoo Myanmar ร่วมกับ Facebook และ GSMA เปิดตัวแคมเปญ Digital Literacy 101

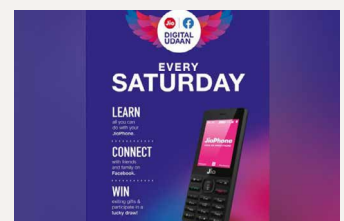
- แคมเปญนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักและเพิ่มการใช้อินเทอร์เน็ตบนมือถือ
- ประชาชนสามารถรับการฝึกอบรมแบบตัวต่อตัวในหัวข้อต่างๆ (เช่น วิธีการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยในโลกออนไลน์) ที่ร้านค้าของ Ooredoo ทั่วประเทศโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท

อินเดีย

โครงการ Digital Udaan เพื่อสร้างความรู้ให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรายใหม่ของประเทศ

- จัดให้มีการฝึกอบรมผู้ฝึกสอน รวมถึงจัดทำวิดีโอฝึกอบรม (เป็นภาษาท้องถิ่นถึง 10 ภาษา) และเผยแพร่เพื่อให้ข้อมูล
- แคมเปญ "Every Saturday" จัดทำขึ้นโดย Reliance Jio ร่วมกับ Facebook ช่วยให้ผู้ใช้งานเรียนรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของ JioPhone และการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย

การบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government)

คำอธิบาย - การให้บริการของภาครัฐบนระบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงของประชาชน

ผู้ให้ข้อมูล : สหประชาชาติ

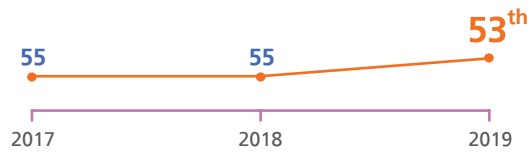

วิธีการจัดอันดับ - สำหรับเกณฑ์การวัดนี้ IMD ได้นำการจัดอันดับด้าน e-government ขององค์การสหประชาชาติมาใช้โดยตรง ซึ่งประกอบไปด้วยสามดัชนีย่อย ได้แก่ ดัชนีด้านบริการออนไลน์ (OSI) ดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (TII) และดัชนีด้านทุนมนุษย์ (HCI)

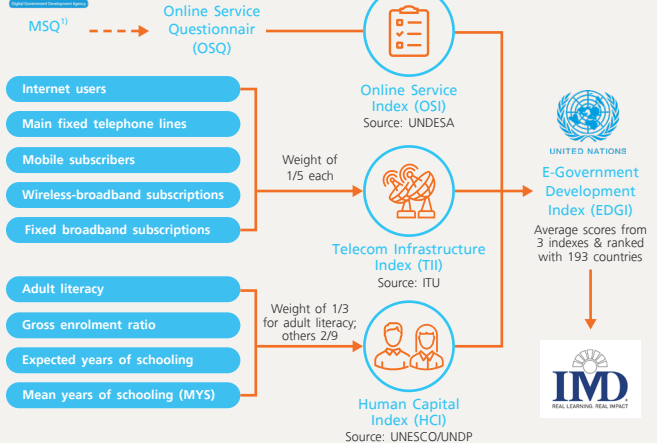
ดัชนีด้าน OSI มาจากการสำรวจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ซึ่งบุคลากรขององค์การสหประชาชาติอย่างน้อยสองคนได้ทำการประเมินเว็บไซต์ระดับชาติของแต่ละประเทศที่เป็นภาษาท้องถิ่น รวมถึงเว็บไซต์แห่งชาติ การให้บริการอิเล็กทรอนิกส์และเว็บไซต์ของกระทรวงในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา แรงงาน การบริการ ทางสังคม สาธารณสุข การเงิน และสิ่งแวดล้อม

การเลือกเว็บไซต์ระดับชาติในการประเมินจะมาจากการสำรวจหน่วยงานของแต่ละประเทศผ่านแบบทดสอบ MSQ (Member States Questionnaire) สำหรับประเทศไทย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (DGA) มีหน้าที่รับผิดชอบในการตอบแบบสอบถามนี้และมีหน้าที่ปรับปรุงระบบการบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์อีกด้วย

อันดับของประเทศไทยในดัชนี IMD [2560-2562]

DGA

สถานการณ์ปัจจุบัน

ประเทศไทยอยู่อันดับ 73 จาก 193 ประเทศ - ในปี 2561 สหประชาชาติได้จัดอันดับประเทศไทยในดัชนีด้านการบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ที่อันดับ 73 หรือ 0.6543 คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากอันดับที่ 77 ในปี 2559 โดยประเทศไทยทำคะแนนได้ดีขึ้นในทั้งสามประเภท ตั้งแต่ปี 2559 ถึงปี 2561

- ดัชนีด้านบริการออนไลน์: 0.64 (จาก 0.55)
- ดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม: 0.53 (จาก 0.41)
- ดัชนีด้านทุนมนุษย์: 0.79 (จาก 0.69)

แม้จะมีคะแนนที่ดีขึ้นในทุกด้าน แต่สำหรับเกณฑ์การพิจารณาด้านการบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ของ IMD ประเทศไทยทำได้ดีขึ้นเพียงสองอันดับในช่วงปี 2560 ถึง ปี 2562 เนื่องจากประเทศอื่นต่างก็มีการพัฒนาขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตามคาดว่าประเทศไทยจะยังคงอยู่อันดับ 53 ในปีถัดไป เนื่องจากสหประชาชาติจะทำการวัดดัชนีด้านการบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นทุก ๆ สองปีเท่านั้น เว้นแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ปัญหา

รัฐบาลไทยอยู่ในระหว่างการลงทุนด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น การบูรณาการข้อมูลระหว่างแต่ละหน่วยงานของภาครัฐ ทั้งนี้ ประสบการณ์ด้านไอซีทีที่ไม่เพียงพอ ขีดจำกัดด้านความสามารถทางดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ และวัฒนธรรมขององค์กรเป็นสิ่งที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ยาก

คะแนนหนึ่งในสามของดัชนีด้านการบริหารงานของรัฐทางอิเล็กทรอนิกส์มาจากแบบสำรวจออนไลน์ ซึ่งทำการประเมินเว็บไซต์ของแต่ละประเทศ ปัจจุบันเว็บไซต์แห่งชาติของประเทศไทยมีเนื้อหาและฟังก์ชันที่จำกัด นอกจากนี้ DGA ยังได้ให้ข้อสังเกตว่าดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ การปรับปรุงในด้านนี้จะช่วยผลักดันอันดับโดยรวมของประเทศไทยให้สูงขึ้นได้

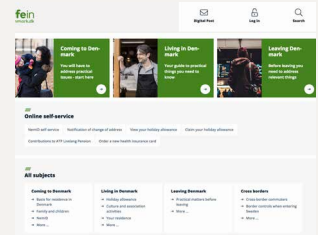
กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

เดนมาร์ก - อันดับที่ 1

รัฐบาลของเดนมาร์กให้บริการโซลูชันและข้อมูลผ่านจุดบริการตนเองดิจิทัลแบบครบวงจร

- กลยุทธ์พื้นฐานทางดิจิทัลของประเทศเดนมาร์กคือการใช้รหัสดิจิทัล (เรียกว่า NemIDs) ซึ่งช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของทั้งภาครัฐและบางส่วนของภาคเอกชนได้ครบวงจรด้วยบัญชีผู้ใช้เดียว เช่น การยื่นภาษี การจ่ายค่าโทรศัพท์ และการนัดหมายแพทย์

เกาหลีใต้ - อันดับ 3

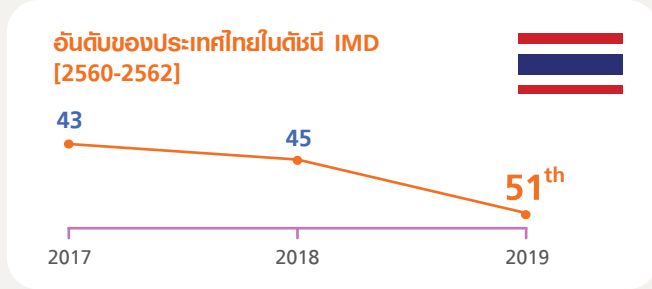
เกาหลีใต้พัฒนาบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ระดับประเทศเพื่อให้บริการแก่ประชาชน และทำให้เกิดความสัมพันธงตต่อป็นขึ้น

- รัฐบาลถึงรัฐบาล (G2G)
- รัฐบาลถึงธุรกิจ (G2B)
- รัฐบาลถึงประชาชน (G2C)

ค่าใช้จ่ายของภาครัฐด้านการศึกษา

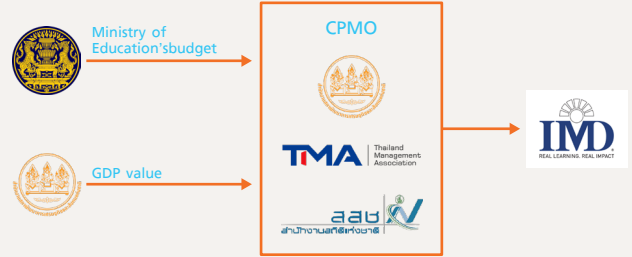
คำอธิบาย – ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาจากภาครัฐคิดเป็นสัดส่วนของ GDP ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของหน่วยงานรัฐทั้งหมด รวมถึงกระทรวงอื่น ๆ นอกเหนือจากกระทรวงศึกษาธิการ เช่น รัฐบาลท้องถิ่น และหน่วยงานในระดับภูมิภาค

ผู้ให้ข้อมูล : สำนักงบประมาณ

Methodology – ประเทศไทยจัดส่งงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการให้ IMD เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ แม้ว่าวิธีการนี้จะชัดเจนและดูเรียบง่าย แต่ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากไม่ได้รวมค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาทั้งหมดของหน่วยงานรัฐบาลอื่น ๆ ไว้ด้วย

สถานการณ์ปัจจุบัน

งบประมาณการศึกษาไทย (คิดเป็น 3.8% ของ GDP) - ในปี 2561 ประเทศไทยใช้งบประมาณในการศึกษาทั้งหมด 523,570 ล้านบาท ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใหญ่ที่สุดของค่าใช้จ่ายทั้งหมด อย่างไรก็ตาม งบประมาณด้านการศึกษาของประเทศไทยลดลงทุกปีตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งมีงบประมาณ 550,000 ล้านบาท เป็น 511,000 ล้านบาทในปี 2562 ส่งผลให้อันดับของประเทศไทยในเกณฑ์นี้ลดลงถึง 8 อันดับในช่วงปี 2560-2562 ซึ่งสอดคล้องกับสถิติจริง

การวิเคราะห์ปัญหา

โดยพื้นฐานแล้วงบประมาณของประเทศไทยด้านการศึกษาถือว่าเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของงบประมาณรัฐบาล ทั้งนี้การบริหารงบประมาณอาจยังไม่มีประสิทธิภาพพอและการจัดสรรงบประมาณของแต่ละจังหวัดอาจมีความแตกต่างกันได้มากถึง 3 เท่า สะท้อนให้เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณไม่ได้คำนึงถึงความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้งบประมาณ 70% ถูกใช้ในการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือการศึกษาระดับพื้นฐาน แต่มีเพียง 4% เท่านั้นที่ใช้ในระดับอาชีวศึกษาซึ่งถือว่าต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น

ในทางข้อมูล ปัจจุบันประเทศไทยส่งข้อมูลเฉพาะงบประมาณที่จัดสรรให้กระทรวงศึกษาธิการไปยัง IMD ส่งผลให้การประเมินค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐอื่น (เช่น กรมการปกครองส่วนภูมิภาค) อยู่ด้วย ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จะช่วยแสดงให้เห็นสถานการณ์จริงของการศึกษาไทย และทำให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีขึ้นได้

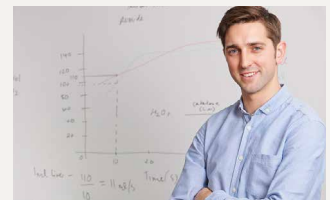
กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

ออสเตรเลีย - อันดับที่ 21

รัฐบาลออสเตรเลียมอบสิทธิพิเศษต่าง ๆ แก่ครูที่ต้องการสอนในพื้นที่ชนบท

- รัฐบาลออสเตรเลียมอบทุนการศึกษามูลค่า 10,000 ดอลลาร์ต่อปี ให้สำหรับผู้ที่มีการศึกษาดีเด่นและต้องการศึกษาต่อด้านการสอน
- ผู้ที่ได้รับทุนนี้จะต้องสอนเพื่อใช้ทุนในโรงเรียนรัฐบาลตามระยะเวลาที่รัฐบาลกำหนด

นอร์เวย์ - อันดับที่ 15

การกำกับดูแลระบบการศึกษาภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยงานท้องถิ่น

- รัฐบาลกลางนอร์เวย์เป็นผู้กำหนดเป้าหมายและกรอบการทำงาน ในขณะที่เทศบาลเป็นผู้ดูแลโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนการปกครองระดับมณฑล (County) จะกำกับดูแลโรงเรียนมัธยมปลาย
- สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่รวมถึงวิธีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่

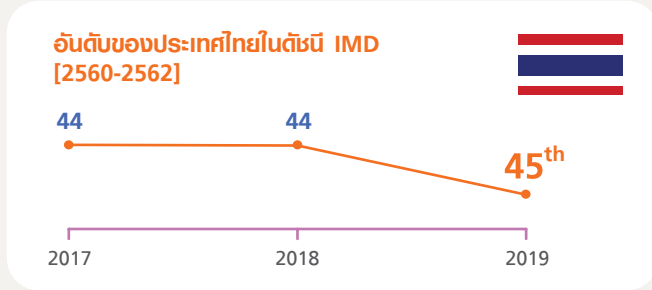
จำนวนประชากรหญิงที่สำเร็จการศึกษา

คำอธิบาย – จำนวนประชากรเพศหญิงระหว่างช่วงอายุ 25-64 ปี ที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อสัดส่วนของประชากรเพศหญิงอายุ 25-64 ปีทั้งหมด โดยข้อมูลอ้างอิงจาก International Standard Classification of Education (ISCED) 2011 (รหัส 5/6/7/8) ซึ่งประกอบด้วยอาชีวศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

ผู้ให้ข้อมูล : สำนักงานสภาการศึกษา (OEC)

วิธีการจัดอันดับ – ประเทศไทยรวบรวมข้อมูลผ่านการสำรวจ 200,000ครัวเรือนเป็นหลัก จากนั้น OEC ตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งด้วยฐานข้อมูลของตนเองเพื่อตรวจสอบว่าตัวเลขแสดงให้ชัดเจนถึงสถานการณ์จริง และสุ่มเลือกกลุ่มอายุหนึ่งกลุ่มในปีนั้น ๆ เพื่อเปรียบเทียบตัวเลขว่าถูกต้อง ทั้งนี้ฐานข้อมูลของสำนักงานสภาการศึกษามีจำกัดมากและสามารถเข้าถึงได้เพียงข้อมูลของประชากรที่อยู่ในระบบการศึกษาในปีที่ระบุเท่านั้นโดยยังไม่มีารรวมข้อมูลจากปีก่อนหน้าเข้าไว้ด้วยกัน

สถานการณ์ปัจจุบัน

22% ของประชากรหญิงไทยสำเร็จการศึกษา – แม้ว่าผู้จบปริญญาเกือบ 60% เป็นผู้หญิง แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้ว มีแค่ 20% ของประชากรไทยทั้งหมดที่มีวุฒิการศึกษาตามระบบ ISCED 2011 (รหัส 5/6/7/8)

ตัวเลขนี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากสถิติจะนับรวมคนรุ่นใหม่ (ซึ่งมีอัตราสำเร็จการศึกษาสูงกว่าโดยไม่นำข้อมูลของคนรุ่นเก่า (ซึ่งมีอัตราสำเร็จการศึกษาน่าต่ำกว่า) มาคำนวณ สำหรับประเทศไทยอันดับในดัชนีด้านจำนวนประชากรหญิงที่สำเร็จการศึกษาก่อนข้างคงที่โดยตกลงหนึ่งอันดับจากปีที่พามา

การวิเคราะห์ปัญหา

ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการเพิ่มจำนวนประชากรหญิงที่สำเร็จการศึกษา แต่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมยังคงต่ำอยู่โดยมีประชากรไทยประมาณ 20% เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง นอกจากนี้ประชากรหญิงที่เลือกศึกษาวิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมถึงวิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์ (STEM) มีจำนวนน้อยลง รวมถึงมีปัจจัยด้านทุนการศึกษาที่ยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการเข้าถึงการศึกษาระดับสูง

ในทางสถิติสำนักงานสภาการศึกษาใช้แบบสำรวจเพื่อระบุจำนวนประชากรหญิงที่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากฐานข้อมูลของสำนักงานสภาการศึกษามีข้อจำกัดทั้งในด้านข้อมูลประชากรที่สำเร็จการศึกษาในช่วงปีก่อนหน้าและไม่มีการรวมข้อมูลจากปีก่อนหน้าเข้าไว้ด้วยกันด้วยเหตุนี้จึงทำให้การรวบรวมข้อมูลทางสถิติเป็นไปได้ยากและทำให้ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาวิธีการเก็บข้อมูลผ่านแบบสำรวจอยู่

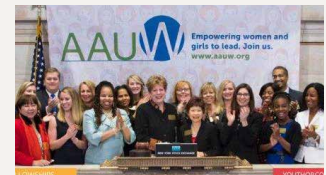
กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา - อันดับที่ 11

American Association of University Women (AAUW) ส่งเสริมความเสมอภาคในผู้หญิงผ่านการสนับสนุน การศึกษา และการวิจัย

- ในแต่ละปี AAUW มอบเงินทุน 3,500 ถึง 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐแก่นักศึกษาคณะในรูปแบบของทุนวิจัย เงินสนับสนุน และรางวัล รวมทั้งมอบให้กับโครงการที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชน
- องค์กรนี้มีเครือข่ายทั่วประเทศ มีสมาชิกทั้งหมด 170,000 คน และร่วมมือกับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมากกว่า 800 แห่ง

เกาหลี - อันดับที่ 3

เว็บไซต์ระดมทุนจากสาธารณชน Upstart ใช้ระบบ Crowdfunding เพื่อสนับสนุนด้านทุนการศึกษแก่นักศึกษามหาวิทยาลัย

- เว็บไซต์นี้ช่วยให้ผู้คนสามารถให้ทุนการศึกษแก่นักเรียนระดับปริญญาตรีตามที่ต้องการ
- ผู้ที่สนับสนุนนักเรียนเหล่านี้จะได้รับเงินส่วนหนึ่งจากรายได้ในอนาคตของนักเรียนในช่วงเวลาที่กำหนด ผ่าน “สัญญาต้นทุนมนุษย์”

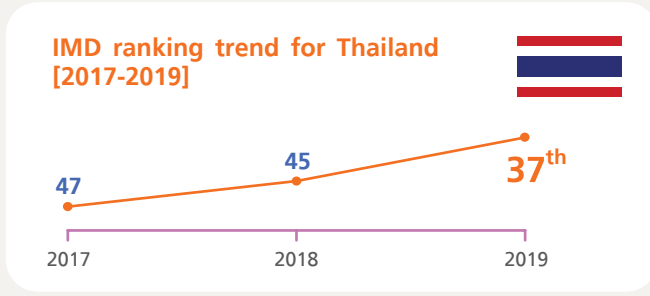

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา

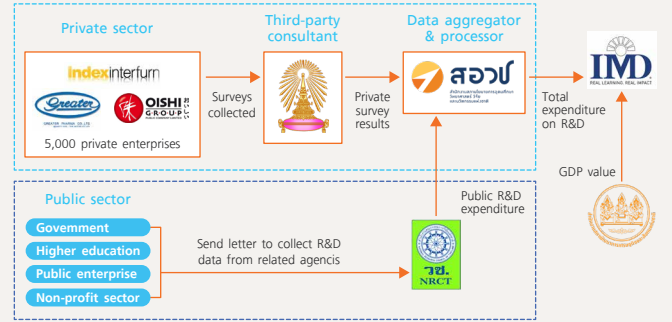
คำอธิบาย – ค่าใช้จ่ายการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัยและพัฒนา (คิดเป็นร้อยละ) เป็นการวัดค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาจากทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา หรือค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์

ผู้ให้ข้อมูล : สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวท.)

วิธีการจัดอันดับ – ปัจจุบันประเทศไทยใช้แบบสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูล โดย สอวท. มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนรวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ซึ่งเป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยรัฐบาลภาคการศึกษาในระดับสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา และกลุ่มองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ทั้งนี้ การกำหนดกรอบเวลาในการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันระหว่าง สอวท. และ IMD ทำให้เกิดความล่าช้าของข้อมูลถึงสองปี โดยดัชนี IMD ปี 2562 จะใช้ข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนาจากปี 2560

สถานการณ์ปัจจุบัน

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศคิดเป็น 1% ของ GDP

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมามีการวัดอันดับ IMD ในเกณฑ์ดังกล่าวปรับสูงขึ้นถึง 10 อันดับจากปี 2560 ถึงปี 2562 โดยอุตสาหกรรมหลักที่ส่งผลต่ออันดับที่สูงขึ้นนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อาหารและปิโตรเลียม นอกจากนี้ รัฐบาลตั้งเป้าที่จะเพิ่มค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาให้เพิ่มขึ้นเป็น 1.5% ของ GDP ภายในปี 2564 และ 2% ในปี 2569

แรงผลักดันจากภาคเอกชน

ค่าใช้จ่ายจากภาคเอกชนซึ่งคิดเป็น 80% ของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดเพิ่มขึ้นถึง 47% CAGR [Compound Annual Growth Rate] (2556-2560) ในขณะที่ภาครัฐซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 20% ของทั้งหมดปรับเพิ่มขึ้นเพียง 1% CAGR จะเห็นได้ว่า ภาคเอกชนยังคงขับเคลื่อนนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องโดยเกิดจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในภาคอุตสาหกรรมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าที่มีมูลค่าสูงซึ่งภาครัฐตอบสนองกับสถานการณ์นี้โดยให้ข้อเสนอและผลประโยชน์เพื่อเป็นแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของประเทศ

การวิเคราะห์ปัญหา

ภาครัฐและเอกชนของไทยให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยภาครัฐได้ให้สิทธิพิเศษต่างๆ (เช่น การลดหย่อนภาษีจากค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาได้ถึง 300%) เพื่อส่งเสริมการลงทุนในด้านนี้ อย่างไรก็ตามหลายบริษัทไม่ทราบเกี่ยวกับสิทธิพิเศษดังกล่าวและบางบริษัทมีความเห็นว่ากระบวนการขอรับสิทธิมีความซับซ้อนเกินไป นอกจากนี้การขาดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมยังเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การลงทุนมีความจำกัดอีกด้วย

สอวท. เลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาผ่านแบบสอบถาม ทั้งนี้องค์กรจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชนซึ่งคิดเป็นประมาณ 80% ของตัวเลขทั้งหมดเลือกที่จะไม่ตอบแบบสอบถาม ด้วยเหตุนี้ สอวท. จึงมองว่าข้อมูลที่ได้รับการประเมินที่ต่ำกว่าความเป็นจริงซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพมากกว่านี้จะช่วยปรับอันดับของประเทศไทยให้สูงขึ้น

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

ญี่ปุ่น - อันดับที่ 6

“ระบบภาษีเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา” ของญี่ปุ่นทำให้ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาช่วยลดหย่อนภาษีนิติบุคคลได้

- ส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยระดับชาติ
- ให้อัตรัดีภาษี 20% ถึง 30% สำหรับค่าใช้จ่ายจากโครงการวิจัยซึ่งเพิ่มการใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาโดยบริษัทขนาดใหญ่

สิงคโปร์ - อันดับที่ 18

หน่วยงาน Technology for Enterprise Capability Upgrading ของสิงคโปร์ช่วยผู้ประกอบการรายย่อยด้านการวิจัยและพัฒนา

- เมื่อมีบริษัทต้องการเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนา หน่วยงานนี้จะจัดทำนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนั้น ๆ ให้กับบริษัทเพื่อช่วยดำเนินการวิจัยเป็นระยะเวลาสูงสุดถึงสองปี
- ให้ความสนับสนุนมากถึง 70% ของค่าใช้จ่ายผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรที่หน่วยงานนี้จัดทำให้

การจ้างงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

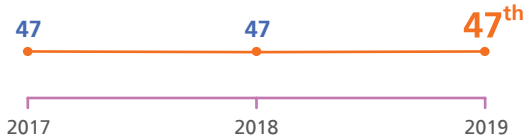
คำอธิบาย - จำนวนบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยคิดเป็นร้อยละจากการจ้างงานทั้งหมด ซึ่งหมายถึงการจ้างงานอย่างเป็นทางการภายในภาค "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี" อ้างอิงระบบ NACE2 (มาตรฐานการแบ่งหมวดหมู่ทางสถิติของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของยุโรป) หมวดอาชีพ M (หรือเทียบเท่า)

ผู้ให้ข้อมูล : Business Monitor International (BMI)

BMI Research
A FitchGroup Company

วิธีการจัดอันดับ - BMI นำสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติมาใช้โดยตรง โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้ร่วมมือกับสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ดำเนินการสำรวจผ่านแบบสอบถาม (ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 80,000 คน) เพื่อรวบรวมข้อมูลอย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่ BMI กับ สำนักงานสถิติแห่งชาติอ้างอิงนั้นยังมีความคลาดเคลื่อนระหว่างกันอยู่

อันดับของประเทศไทยในดัชนี IMD [2560-2562]

สถานการณ์ปัจจุบัน

ประเทศไทยมีบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมดประมาณ 4 ล้านคน - ในปี 2561 สำนักงานนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกาศว่ามีบุคลากรมากกว่า 4 ล้านคน ที่ทำงานในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามอันดับในเกณฑ์นี้ของ IMD กลับคงที่ตลอดระยะเวลาสามปี

การวิเคราะห์ปัญหา

การจ้างงานทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิคของไทยนั้นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) แม้จะมีแนวทางที่ต่างกันในการส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะด้านเทคนิค ประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการมีนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรที่ได้รับการฝึกอบรมขั้นสูงมากขึ้นในการคิดค้นและพลิกดำเนินงานวิจัยและพัฒนา

สำหรับดัชนีในข้อนี้ IMD อ้างอิงข้อมูลจาก BMI ซึ่งนำสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติมาใช้โดยตรง อย่างไรก็ตามข้อมูลระหว่างสองหน่วยงานนี้ยังไม่ตรงกัน นอกจากนี้ข้อมูลการจ้างงานในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากภาคเอกชนถือเป็นข้อมูลที่สำคัญ แต่กลับไม่สมบูรณ์ เนื่องจากองค์กรเหล่านี้ไม่มีความจำเป็นต้องแสดงข้อมูลขององค์กรในด้านนี้ส่งผลให้ข้อมูลทางสถิติไม่สมบูรณ์ด้วยเช่นกัน

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ

สหราชอาณาจักร - อันดับ 8

รัฐบาลรวมถึงชุมชนและสถาบันต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักรต่างจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มทักษะด้าน STEM

- พนักงานของ Tech Partnership ได้พัฒนาโปรแกรมการฝึกงานร่วมกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้รับการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งการเรียนรู้เชิงวิชาการและการฝึกอบรบภาคปฏิบัติ ซึ่งจะได้อุบัติการศึกษามาก่อนโครงการ
- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั้งในโรงเรียนและศูนย์การศึกษาระดับชุมชน

ออสเตรเลีย - อันดับ 6

ออสเตรเลียเปิดตัวการฝึกอบรมด้านทักษะ STEM และการฝึกงานเพื่อส่งเสริมการจ้างงานที่เกี่ยวข้อง

- โครงการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์ในโรงเรียน (The Supporting Artificial Intelligence in Schools) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ในเชิงลึกด้านปัญญาประดิษฐ์สำหรับบุคลากรในอนาคต
- รัฐบาลออสเตรเลียจัดสรรเงินกว่า 64 ล้านเหรียญให้กับกองทุนเพื่อการเรียนรู้ทักษะด้าน STEM ตั้งแต่วันที่

ปัญหาที่พบบ่อยของประเทศไทยในการจัดอันดับดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

จากการจัดอันดับของประเทศไทยตามที่น่าเสนอไปก่อนหน้านี้ สภาดิจิทัลฯ ได้ร่วมหารือกับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ในแต่ละด้านตามที่ได้คัดเลือกมาวิเคราะห์และพบว่าสาเหตุของการจัดอันดับที่ไม่ดีมักเกิดจากข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน นอกจากนี้เกณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกมักมีปัญหาทางข้อมูลในรูปแบบเดียวกันโดยมีบางปัญหาที่เกิดขึ้นในเกณฑ์มากกว่าหนึ่งเกณฑ์ ทางสภาฯ ได้รวบรวมปัญหาเหล่านี้และอ้างอิงกรณีศึกษาจากต่างประเทศเพื่อวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมซึ่งสามารถใช้เป็นวิธีการรับมือกับปัญหาแบบเร่งด่วนเพื่อปรับอันดับของประเทศไทยในแต่ละเกณฑ์ให้อยู่ในตำแหน่งที่ควรจะได้รับตามความเป็นจริง คำอธิบายปัญหาต่าง ๆ และกลยุทธ์การรับมือที่เหมาะสมมีดังต่อไปนี้

ปัญหาที่พบบ่อย

การใช้แบบสอบถามแทนการใช้สถิติจริง

การใช้แบบสอบถามมักไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลตามจริงของประชากรทั้งหมด

ข้อมูลถูกแยกจัดเก็บอยู่ในหลายหน่วยงาน

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลระหว่างหลายหน่วยงานอาจเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

ไม่มีการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บข้อมูลในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีสถิติที่แตกต่างกันสำหรับข้อมูลชุดเดียวกัน

ภาคเอกชนไม่มีส่วนร่วมในการกรอกแบบสอบถามต่าง ๆ

ภาคเอกชนไม่มีความจำเป็นหรือแรงจูงใจในการให้ความร่วมมือ

แหล่งข้อมูลต่างประเทศที่ไม่น่าเชื่อถือ

แหล่งข้อมูลนานาชาติจากบางหน่วยงานอาจไม่มีวิธีการเก็บข้อมูลในประเทศไทยที่ถูกต้องและแม่นยำ

ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ส่งผลให้อันดับของประเทศไม่ดี

ข้อมูลในอดีตหรือข้อมูลสถิติระดับจังหวัดขาดหายไป

กลยุทธ์การแก้ไขปัญหา

นำเสนอวิธีที่จะเก็บข้อมูลสถิติตามจริงหรือสร้างแบบสอบถามในรูปแบบอื่น

สภาดิจิทัลฯ สามารถช่วยสนับสนุนในการกระตุ้นให้หน่วยงานเอกชนตอบแบบสอบถามที่ได้รับเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามความจริง

สภาดิจิทัลฯ เข้าช่วยเหลือด้านการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ

สภาดิจิทัลฯ สามารถติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางเพื่อรวบรวมข้อมูล

จัดการประชุมประจำปีเพื่อสร้างข้อตกลงในด้านสถิติ

สภาดิจิทัลฯ สามารถจัดการประชุมประจำปีเพื่ออำนวยความสะดวกในการรวบรวมสถิติ

ขยายเครือข่ายบริษัทที่เป็นสมาชิกเพื่อสร้างความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สภาดิจิทัลฯ สามารถเป็นตัวแทนในการกระจายแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการความช่วยเหลือ

ติดต่อ IMD เพื่อหาหรือความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแหล่งข้อมูล

IMD ให้การยกเว้นกับหลายประเทศในกรณีมีแหล่งข้อมูลที่แม่นยำกว่า

จัดส่งข้อมูลให้ IMD เมื่อข้อมูลสมบูรณ์แล้วเท่านั้น

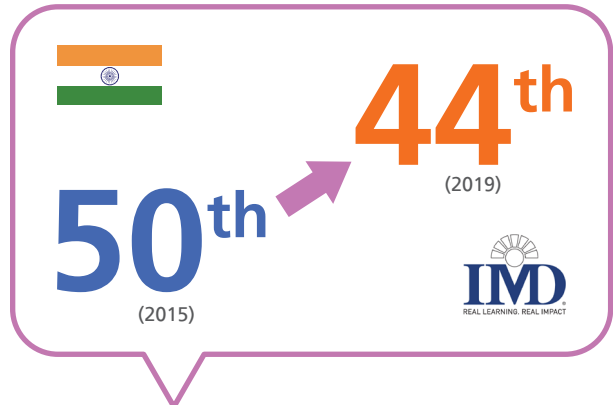
ข้อมูลที่ผิดพลาดจะแสดงถึงผลลัพธ์ที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาที่เกิดขึ้นจริง และอาจทำให้การวางแผนพัฒนาในอนาคตคลาดเคลื่อนได้

4. กรณีศึกษาจากต่างประเทศด้านการพลิกโฉมทางดิจิทัล

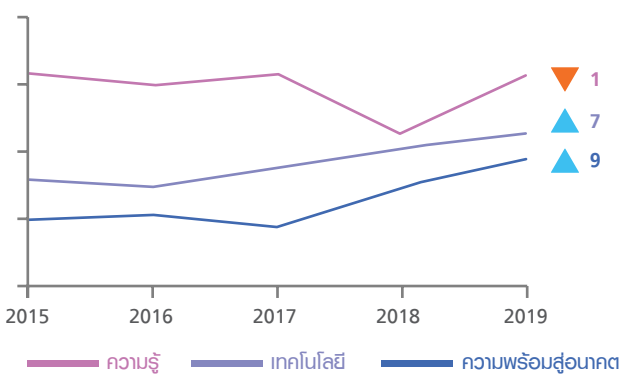
กรณีศึกษาจากต่างประเทศ: โครงการดิจิทัลอินเดีย

ผลการดำเนินงานของอินเดียในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

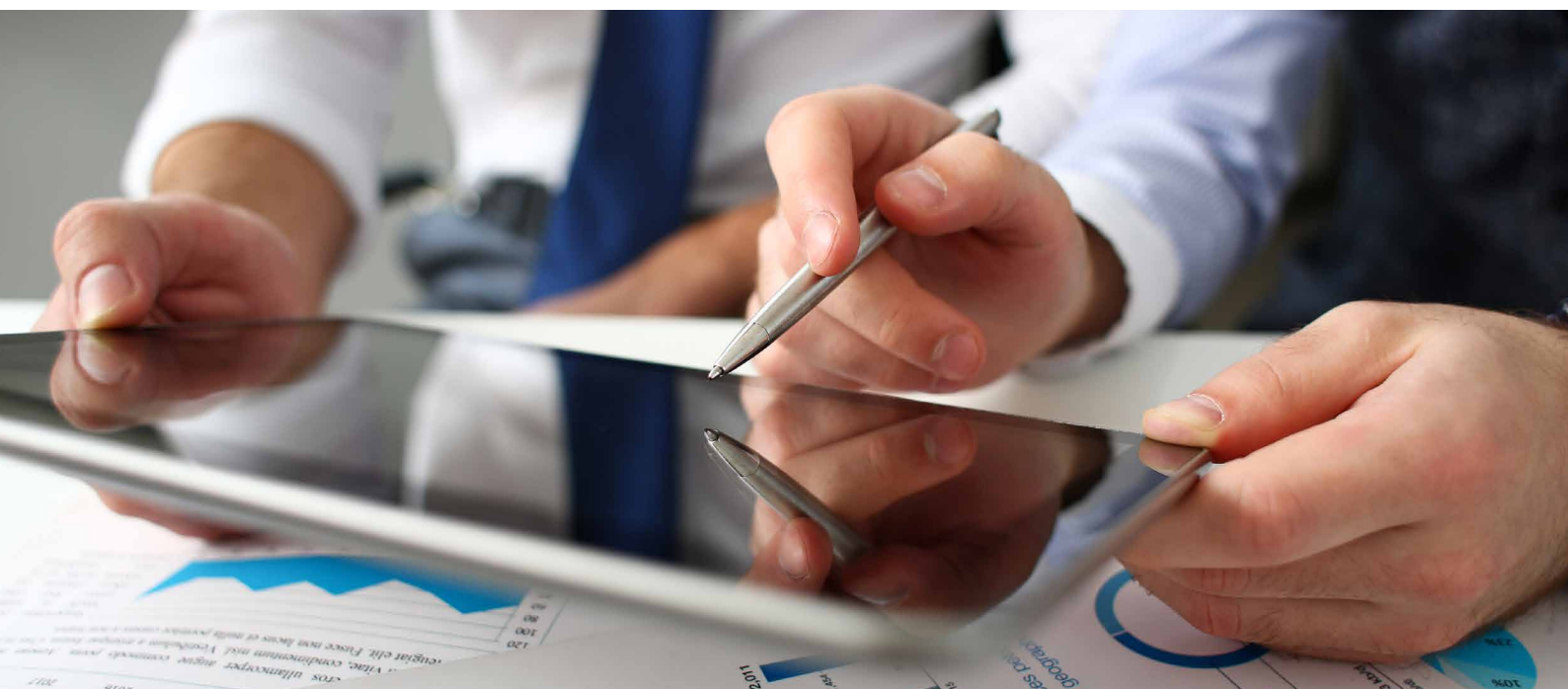
แม้อันดับของเทคโนโลยีในหมวดความรู้จะลดลง แต่อินเดียก็มีอันดับสูงขึ้นในด้านเทคโนโลยี (อันดับ 49) และความพร้อมสู่อนาคต (46) ซึ่งช่วยให้อันดับโดยรวมของอินเดียในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD สูงขึ้นถึง 6 อันดับ สำหรับเกณฑ์ที่อินเดียมีอันดับสูงขึ้น ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ การเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนา การลงทุนด้านโทรคมนาคม และการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปี 2562 อยู่ที่อันดับ 4 ในด้านผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ (หมวดความรู้) และอันดับ 2 ในด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนา (หมวดความรู้) ส่วนการลงทุนด้านโทรคมนาคม (หมวดเทคโนโลยี) ปรับสูงขึ้นจากอันดับที่ 42 เป็นอันดับหนึ่ง (2560- 2561) โดยการมีผู้ประกอบการทางโทรคมนาคมใหม่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อันดับปรับสูงขึ้นและการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (หมวดความพร้อมสู่อนาคต) ปรับตัวขึ้น 8 อันดับ จากอันดับที่ 23 สู่อันดับ 15 ในช่วงปี 2561-2562

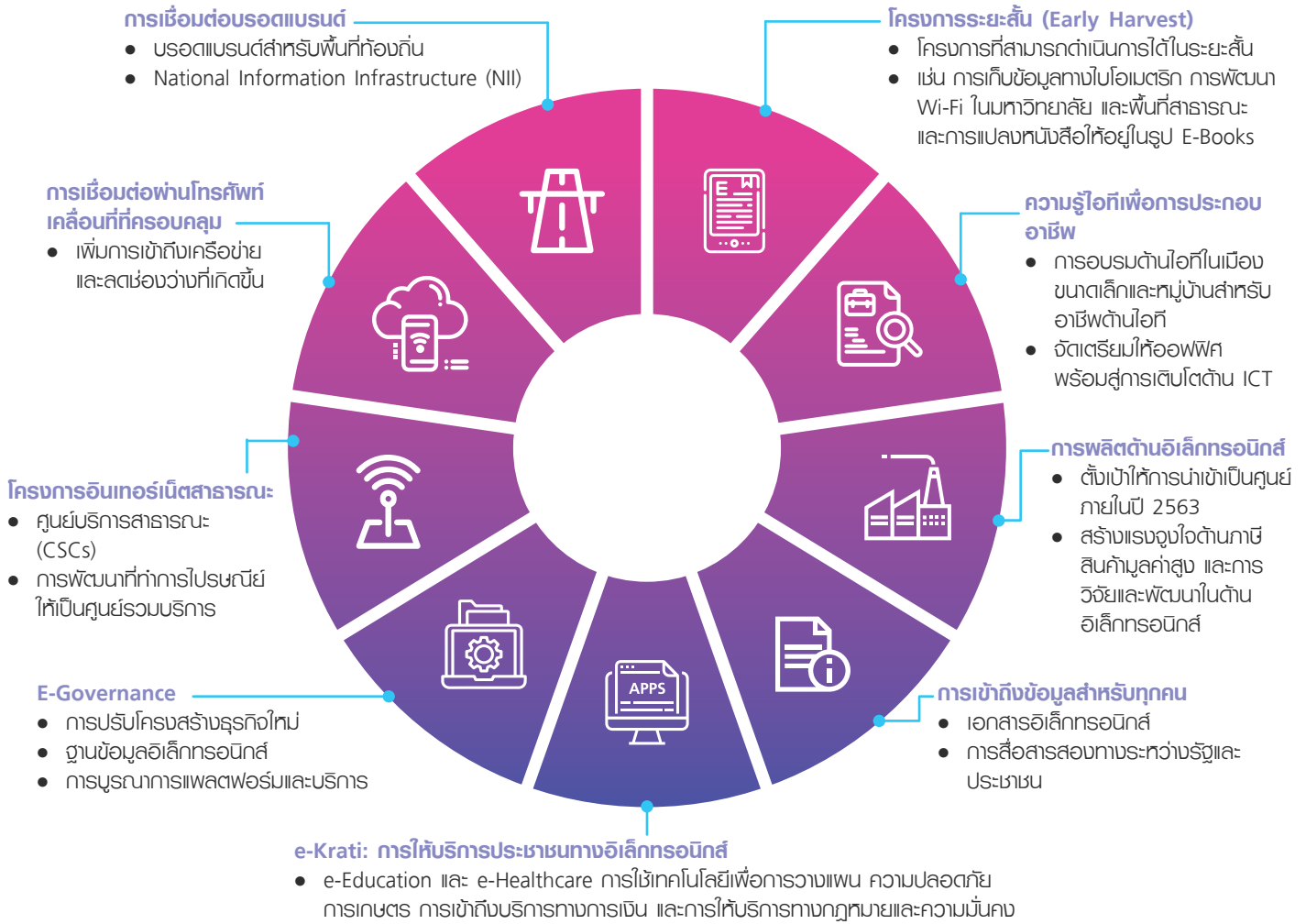
รูปที่ 12: การจัดอันดับปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยของอินเดียในห้าปีที่ผ่านมา

ประเทศ	2562	จาก 2558
จีน	22	▲ 11
เกาหลีใต้	10	▲ 8
อินเดีย	44	▲ 6
ไทย	40	▲ 2
สิงคโปร์	2	▼ 1
สหราชอาณาจักร	15	▼ 3
ฝรั่งเศส	24	▼ 4
มาเลเซีย	26	▼ 5

เสาหลักทั้งเก้าของโครงการดิจิทัลอินเดีย

ภาพรวมของโครงการดิจิทัลอินเดีย

วิสัยทัศน์ของโครงการดิจิทัลอินเดีย คือการปฏิรูปอินเดียให้เป็นสังคมที่มีอำนาจทางดิจิทัลและมีเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้โดยองค์ประกอบที่สำคัญของโครงการนี้คือโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล การบริหารงานของภาครัฐและการบริการและประชาชนที่มีทักษะทางดิจิทัล โครงการดิจิทัลอินเดียมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลักดันเสาหลักทั้งเก้าตามที่ได้แสดงไว้ข้างต้น และมีโครงการย่อยที่สำคัญดังต่อไปนี้

โปรแกรมเพื่อการชำระและโอนเงินทางดิจิทัล

Jandhan-Aadhaar-Mobile เป็นโปรแกรมที่ใช้การพิสูจน์และยืนยันตัวตนผ่านไบโอเมตริกที่เชื่อมโยงบัญชีธนาคารกับ ID ทางดิจิทัล โดยปัจจุบันชาวอินเดีย 1,200 ล้านคนและบัญชีธนาคาร 870 ล้านบัญชีได้มีการเชื่อมต่อเพื่อใช้งานโปรแกรมนี้ โครงการนี้ยังรวมการชำระเงินและการโอนเงินแบบดิจิทัลเข้าด้วยกันทำให้ใช้งานได้สะดวกและช่วยกระตุ้นให้ผู้นิยมใช้เทคโนโลยีทางการเงินผ่านช่องทางดิจิทัลมากขึ้นอีกด้วย

เครือข่ายไฟเบอร์แห่งชาติ

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการโทรคมนาคมมีประสิทธิภาพราคาไม่แพงและแพร่หลายซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้านสุขภาพ การศึกษา และการเดินทางทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงบริการอื่น ๆ ที่จะดำเนินการในลักษณะที่ไม่แบ่งแยกแก่ประชาชนอินเดียทุกคน นอกจากนี้รัฐบาลยังจำหน่ายแบนด์วิดท์ของภาครัฐ คือ BharatNet

ให้กับกลุ่มผู้ให้บริการโทรคมนาคมเชิงพาณิชย์ในราคาที่ถูกลงถึง 75% เพื่อเป็นการลดต้นทุนการเข้าถึงบริการดิจิทัลของประชาชนทั่วไป

แพลตฟอร์ม MyGov เพื่อการระดมความคิดเห็นจากสาธารณชน

"MyGov" เป็นแพลตฟอร์มเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมระดมความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการสำหรับโครงการและแผนงานของรัฐบาล รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน

แอปพลิเคชันรวมบริการ UMANG

แอปพลิเคชัน UMANG หรือ Unified Mobile คือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบครบวงจรที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการภาครัฐมากกว่า 1,200 บริการในหลากหลายภาษา

การฝึกอบรมด้านไอทีให้กับผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านไอที

โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้ทุกครัวเรือนมีอย่างน้อยหนึ่งคนที่มีความรู้ทางดิจิทัลโดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 40% ของครัวเรือนในชนบทภายในปี 2563

นอกเหนือจากที่กล่าวมา ยังมีโครงการสำคัญอื่น ๆ อีกมากมาย อาทิ ตลาดเกษตรแห่งชาติ (National Agriculture Market - eNam) พื้นที่การค้าออนไลน์ของรัฐบาล (Government eMarketplace - GeM) และ Digital Locker

โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) ด้านดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จในอินเดีย

นอกเหนือจากภาครัฐแล้วภาคเอกชนของอินเดียยังมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศอินเดียโดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP)

เมืองอัจฉริยะ: Cisco Smart City

Cisco ร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนา Cisco Smart City เป็นโครงการนำร่องสำหรับชุมชนอัจฉริยะในอนาคตของอินเดีย ซึ่งโครงการดิจิทัลอินเดียตั้งเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนเมือง 14 เมืองสู่ความเป็นดิจิทัล และเชื่อมต่ออีก 100 เมืองภายในห้าถึงเจ็ดปีข้างหน้า

Digital Nerve Centre (DiNC)

Tata Consultancy Services ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขของอินเดียเพื่อสร้างบริการด้านสุขภาพทางอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้เทคโนโลยี Telemedicine เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ภายในระยะเวลา 6 เดือน DiNC ได้ช่วยให้ผู้ป่วยกว่า 500,000 รายได้ใช้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและเข้าถึงผู้คนอีกมากกว่า 6 ล้านคน

โครงการ Passport Seva

โครงการดังกล่าวใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการปัญหาในการยื่นขอหนังสือเดินทางที่ล่าช้าและยุ่งยาก ส่งผลให้ระยะเวลาที่ใช้ในการออกหนังสือเดินทางโดยทั่วไปลดลงอย่างมากจาก 60 วัน เหลือเพียง 7 วัน

ผลลัพธ์เชิงบวกจากการแข่งขันของภาคเอกชน

นอกเหนือจากโครงการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนที่ได้กล่าวไปข้างต้น ภาคเอกชนเองก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศอินเดียสู่ความเป็นดิจิทัลด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมโทรคมนาคมซึ่ง

ผู้ให้บริการต่างแข่งขันเพื่อนำเสนอสินค้าและบริการในราคาที่ดึงดูดความสนใจผู้บริโภค เช่น การจำหน่ายสมาร์ตโฟนและแพ็คเกจโทรคมนาคมเป็นพิเศษสำหรับผู้สมัครใช้บริการอินเทอร์เน็ต การแข่งขันด้านราคาของผู้ให้บริการทำให้ต้นทุนการเข้าถึงดิจิทัลของผู้บริโภคลดลงมากกว่า 95% ตั้งแต่ปี 2556 ในขณะที่อัตราการใช้บริการโทรคมนาคมเพิ่มขึ้นถึงสี่เท่า

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากความสำเร็จของอินเดีย

มีปัจจัยหลักอยู่สี่ประการที่ส่งผลให้การดำเนินงานของอินเดียประสบความสำเร็จ ได้แก่

- ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนช่วยเร่งอัตราการยอมรับและพัฒนาระบบดิจิทัลให้รวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เมืองอัจฉริยะ หรือการให้บริการสาธารณสุขทางอิเล็กทรอนิกส์
- รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่เข้มแข็งพร้อมบริการสนับสนุนต่าง ๆ (เช่น โครงการ BharatNet ตลาดเกษตรแห่งชาติ (eNam) และ UMANG) โดยเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งเพื่ออำนวยความสะดวกในการพัฒนาสู่ความเป็นดิจิทัล ลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน
- เทคโนโลยีดิจิทัลจะทำให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ซึ่งจะช่วยลดการคอร์รัปชันลงได้
- การเพิ่มและปรับเปลี่ยนทักษะบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นหนึ่งในกุญแจสำคัญที่สุดเพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

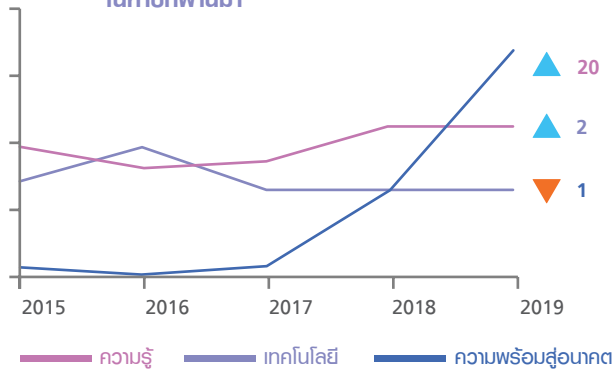

กรณีศึกษาจากต่างประเทศ: การปฏิรูปประเทศด้านดิจิทัลของเกาหลีใต้

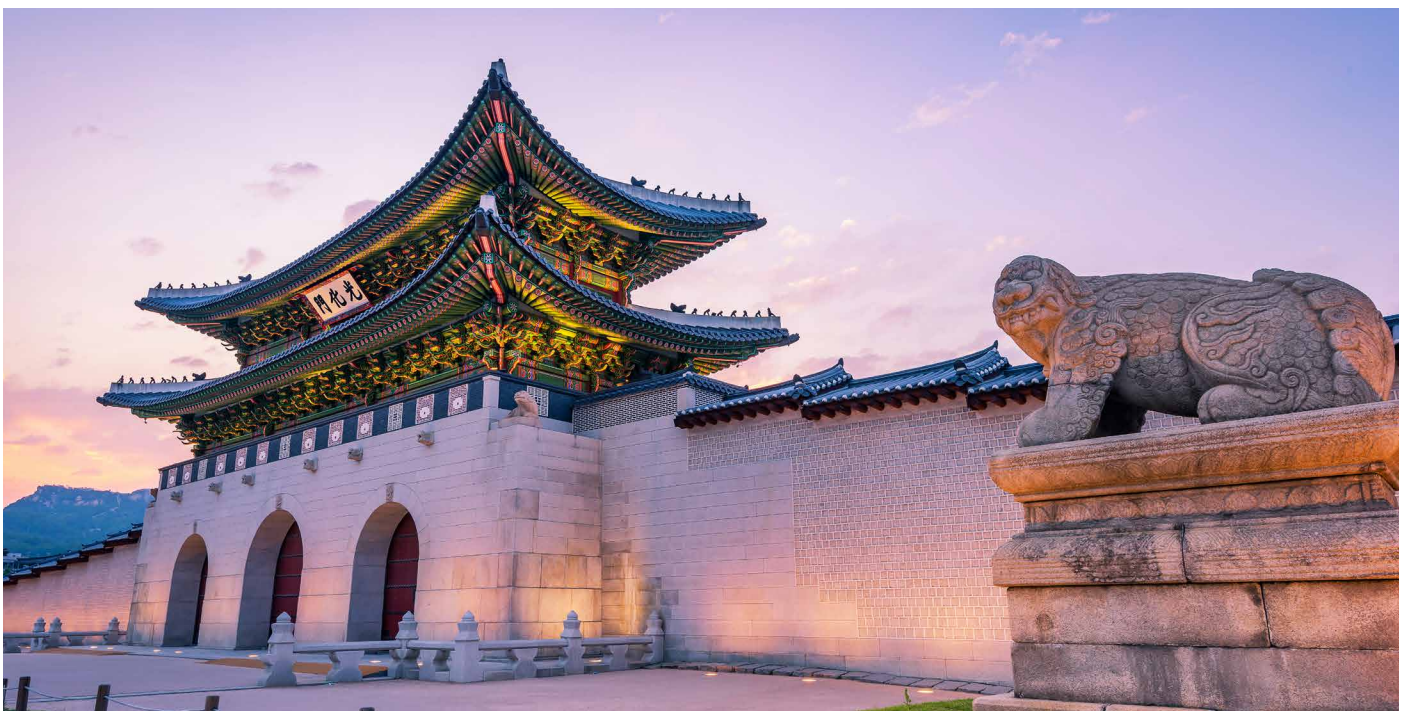
ผลการดำเนินงานของเกาหลีใต้ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD

อันดับโดยรวมของเกาหลีใต้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โดยเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านความพร้อมสู่อนาคตถึง 20 อันดับ ซึ่งเกณฑ์สำคัญที่ทำให้มีอันดับเพิ่มสูงขึ้นคือด้าน "การแพร่ขยายด้านหุ่นยนต์สู่ระดับโลก" ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ IMD นำมาใช้ครั้งแรกในปี 2562 สำหรับเกณฑ์ที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุดของเกาหลีใต้คือด้านค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (อันดับ 1) การแพร่ขยายด้านหุ่นยนต์สู่ระดับโลก (อันดับ 3) การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (อันดับ 1) และรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (อันดับ 3) นอกเหนือจากหัวข้อที่ได้อันดับสูงเหล่านี้ เกณฑ์อื่น ๆ ที่ได้ อันดับสูงขึ้นก็มีส่วนช่วยเพิ่มอันดับโดยรวมของประเทศเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ด้านการฝึกอบรมพนักงานซึ่งเพิ่มขึ้น 11 ลำดับ จากลำดับที่ 46 ขึ้นเป็นลำดับที่ 35 ในปี 2560-2561 โดยได้การสนับสนุนบางส่วนจากกฎระเบียบของรัฐบาลที่เพิ่มขึ้น เช่น การออกกฎให้บริษัทจำเป็นต้องดำเนินการฝึกอบรมพิเศษสำหรับผู้พิพากษา เป็นต้น

รูปที่ 13: การจัดอันดับปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยของเกาหลีใต้ในห้าปีที่ผ่านมา

ประเทศ	2562	จาก 2558
จีน	22	▲ 11
เกาหลีใต้	10	▲ 8
อินเดีย	44	▲ 6
ไทย	40	▲ 2
สิงคโปร์	2	▼ 1
สหราชอาณาจักร	15	▼ 3
ฝรั่งเศส	24	▼ 4
มาเลเซีย	26	▼ 5

แผนการปฏิรูปประเทศด้านดิจิทัลในระยะเวลา 20 ปีของเกาหลีใต้

2530	2538	2544	2551	2556	2560 - ปัจจุบัน
การเปลี่ยนสู่ดิจิทัล	การปฏิรูปด้านข้อมูล	รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	การบูรณาการ	เศรษฐกิจสร้างสรรค์	สังคมข้อมูลอัจฉริยะ

โครงการ

- โครงการเปลี่ยนแปลงการบริหารรัฐกิจสู่ความเป็นดิจิทัล
- ระบบข้อมูลพื้นฐานแห่งชาติ System Project
- แผนงานเบื้องต้นเพื่อประสิทธิผลเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านข้อมูล
- แผนงานด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุม
- แผนงานด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์
- แผนงานเบื้องต้นด้าน U-Korea
- แผนการปฏิรูปด้านข้อมูลฉบับที่ 4
- แผนการปฏิรูปด้านข้อมูลฉบับที่ 5
- รัฐบาลยุค 3.0 (Government 3.0)
- ระบบนิเวศธุรกิจ Startup ที่รวมเป็นหนึ่งเดียว
- การพัฒนาข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมระลอกที่สี่

กฎหมายรองรับ

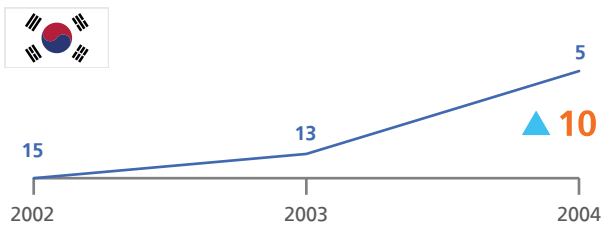
- กฎหมายเกี่ยวกับเครือข่ายดิจิทัล (2528)
- กฎหมายด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (2544)
- กฎหมายด้านการกำจัดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล(2544)
- คณะกรรมการด้านนวัตกรรมภาครัฐ (2003)
- แนวทางดำเนินการด้านการปฏิรูปข้อมูล (2552)
- กฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (2556)
- กฎหมายเฉพาะด้านเกี่ยวกับ ICT (2556)
- แนวทางดำเนินการด้านข้อมูลระดับชาติ (เพื่อครอบคลุมด้านปัญญาประดิษฐ์)

ความสำเร็จด้านดิจิทัลของเกาหลีใต้ไม่ได้เกิดขึ้นในชั่วข้ามคืน แต่เป็นการพัฒนาในระยะยาวด้วยแผนการที่ต่อเนื่อง ในช่วงระยะเวลา 20 ปีของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นดิจิทัล เกาหลีใต้ได้ริเริ่มโครงการต่าง ๆ และ ออกกฎหมายด้านดิจิทัลหลายรูปแบบ โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งในช่วงแรกจนถึงการส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเทคโนโลยีขั้นสูงในเวลาต่อมา

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของเกาหลีใต้

หลังจากเปิดตัวรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2544 การจัดอันดับด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของเกาหลีใต้เพิ่มขึ้น 10 อันดับภายใน 3 ปี ในช่วงเวลานี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับ 11 โครงการหลัก เช่น การจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์และตรากฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยปัจจัยความสำเร็จของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของเกาหลีใต้คือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและมีความสม่ำเสมอ การจัดการโครงการที่เน้นประสิทธิภาพเป็นสำคัญ และความร่วมมือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลเกาหลีใต้ส่งผลให้ประเทศก้าวขึ้นเป็นผู้นำระดับโลกด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน

รูปที่ 14: ดัชนีด้านความพร้อมของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสหประชาชาติ [2545-2547]

ที่มา: องค์การสหประชาชาติ, KOCCA, Roland Berger

แนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เกาหลีใต้มีทั้งการให้บริการจัดซื้อจัดจ้าง การเพิ่มประสิทธิภาพการทางอิเล็กทรอนิกส์ บริการด้านภาษีที่ครอบคลุม บริการทางราชการผ่านอิเล็กทรอนิกส์ บริการอดีตสิทธิบัตรทางอิเล็กทรอนิกส์ และ e-people หรือช่องทางเพื่อร้องเรียนปัญหาและสนทนาก่อนออนไลน์

อุตสาหกรรมสื่อดิจิทัลของเกาหลีใต้

เนื่องจากรัฐบาลเกาหลีใต้ตระหนักถึงความสำคัญของเนื้อหาดิจิทัล จึงได้จัดตั้งองค์กรกำกับและดูแลเนื้อหาสร้างสรรค์แห่งเกาหลี (KOCCA) ขึ้นในฐานะองค์กรผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านเนื้อหาดิจิทัลของเกาหลีใต้โดยเฉพาะ ซึ่งหน้าที่ของ KOCCA ครอบคลุมถึงเกม อนิเมชันและตัวละครต่าง ๆ การ์ตูน ดนตรี การเผยแพร่เนื้อหาและแฟชั่น โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนทางการเงินและให้ความช่วยเหลือ โครงการ Contents Korea Lab รวมถึงการจัดกิจกรรมและการประกวดต่าง ๆ นอกจากนี้องค์กรยังให้การสนับสนุนทางการเงินและความช่วยเหลือสำหรับการผลิตเนื้อหาในท้องถิ่น การส่งเสริมการตลาด และการขยายตลาดในต่างประเทศ เพื่อดึงดูดการลงทุนและการสรรหา รวมถึงพัฒนากลยุทธ์ที่มีความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

เปรียบเทียบรายได้สื่อดิจิทัล [2562]

ประเทศ	รายได้ [ล้านดอลลาร์สหรัฐ]
สหรัฐอเมริกา	46,591
จีน	28,533
ญี่ปุ่น	16,552
สหราชอาณาจักร	6,805
เกาหลีใต้	4,592

บทบาทของภาคเอกชนในการผลักดันเกาหลีใต้สู่ความเป็นดิจิทัล

โครงการ Contents Korea Lab ให้การสนับสนุนกระบวนการทั้งหมด ตั้งแต่การให้คำปรึกษาไปจนถึงการสร้างเครือข่ายการระดมทุนและการตลาดเพื่อผสมผสานความคิดเข้ากับจินตนาการ จากนั้นจึงพัฒนาผู้พลานสร้างสรรค์ นอกจากนี้ KOCCA ยังเป็นหน่วยงานที่จัดกิจกรรมและการประกวดอย่างน้อย 6 ครั้งต่อปีเพื่อช่วยให้ธุรกิจมีโอกาสนำเสนอผลิตภัณฑ์ของตนทั้งในและนอกประเทศรวมถึงดึงดูดการลงทุนอีกด้วย

กรณีศึกษา: การวางแผนทางป้องกันด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IP) โดย บริษัท Lazada

Lazada ลงนามในเอกสาร MoU ร่วมกับ Korea IP Protection Agency เพื่อกำหนดกรอบการทำงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องแบรนด์สินค้าเกาหลีและป้องกันการค้าสินค้าผิดกฎหมายในตลาดออนไลน์ โดยมีเป้าหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการรายงานและลบรายการผลิตภัณฑ์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของแบรนด์สินค้าเกาหลี นอกจากนี้ยังสร้างแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพด้านการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาและความร่วมมือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์ สมาคมการค้า และรัฐบาล

กรณีศึกษา: โครงการร่วมของ Hyundai กับ ITU-T ในการสร้างมาตรฐานสำหรับรถยนต์อัจฉริยะ

Hyundai ร่วมสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งอัจฉริยะที่จะพัฒนาการใช้งานของผู้โดยสาร เพิ่มความปลอดภัยทางถนน ลดการจราจรที่แออัดและการปล่อยมลพิษ และสร้างความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรม ICT ความร่วมมือกับ ITU ในครั้งนี้ช่วยให้บริษัท Hyundai สามารถสร้างแพลตฟอร์ม "รถยนต์อัจฉริยะ" ซึ่งสามารถทำได้ทั้งการบำรุงรักษาระยะไกลอัจฉริยะ รถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ และการจราจรอัจฉริยะ

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากความสำเร็จของเกาหลีใต้

มีปัจจัยหลักที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการดำเนินงานของเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- แผนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและการบริหารโครงการโดยเน้นที่ผลลัพธ์เป็นหลักพร้อมหน่วยงานเจ้าของโครงการที่ชัดเจน เงินทุนที่ระดมได้ และความร่วมมือระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของเกาหลี
- การส่งเสริมการสร้างเนื้อหาดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญ ซอฟต์แวร์เนื้อหา และบริการจะมีความสำคัญมากกว่าฮาร์ดแวร์ในอนาคต
- การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายหรือกฎระเบียบสามารถช่วยเร่งกระบวนการพัฒนาด้านดิจิทัล สร้างการทำงานร่วมกัน และส่งเสริมระบบนิเวศดิจิทัล
- ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนารวมทั้งเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศดิจิทัล (เช่น กองทุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนสำหรับธุรกิจ Startup)

บทความพิเศษจากอดีตรัฐมนตรีกระทรวงนวัตกรรมและดิจิทัลของประเทศฝรั่งเศสเกี่ยวกับความสำเร็จเบื้องหลังของสภาดิจิทัลฝรั่งเศส

เศรษฐกิจดิจิทัลของฝรั่งเศสกำลังเปลี่ยนแปลง หลายบริษัทประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลตลอดหลายปีที่ผ่านมา บริษัทจำนวนมากเริ่มมีความพร้อมด้านดิจิทัลสูงขึ้น ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของพนักงานและการเติบโตของธุรกิจโดยรวมเพิ่มสูงขึ้นอันเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาเหล่านี้มีภาครัฐเป็นส่วนช่วยสนับสนุนจนประสบความสำเร็จในเวลาต่อมา

รัฐบาลฝรั่งเศสเล็งเห็นว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลประสบความสำเร็จได้ คือ การเปิดกว้างทางข้อมูลของภาคเอกชนและรัฐบาล รัฐบาลจึงมุ่งเน้นไปที่การนำกลยุทธ์ทางดิจิทัลไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่โปร่งใส ปรับปรุงรัฐบาลให้ทันสมัย และขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจดิจิทัลที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยมี Data.gouv.fr และ SIRENE เป็นตัวอย่างสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของประเทศในด้านนี้ ในปัจจุบัน ฝรั่งเศสอยู่ในระดับแนวหน้าด้านข้อมูลเปิด (Open Data) ในทวีปยุโรป และได้รับการจัดอันดับเป็นที่สี่ของโลกในการจัดอันดับ Open Data Barometer โดย World Wide Web Foundation ความสำเร็จเช่นนี้นำไปสู่คำถามว่าฝรั่งเศสทำอย่างไรจึงพัฒนาความเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลจนประสบความสำเร็จได้

หนึ่งในบุคคลสำคัญเบื้องหลังความสำเร็จคือ Axelle Lemaire อดีตรัฐมนตรีผู้ดูแลด้านนวัตกรรมและดิจิทัลของประเทศฝรั่งเศส โดยปัจจุบัน Axelle เป็นพาร์ตเนอร์ของ Roland Berger บริษัทที่ปรึกษาทางกลยุทธ์ระดับโลก และประจำอยู่ที่สำนักงานในปารีส เธอเข้าร่วมงานกับบริษัทในปี 2561 และได้รับเลือกเป็น Global Head ของ Terra Numerata ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มเปิดที่ประกอบไปด้วยบริษัทกว่า 90 แห่งในระบบนิเวศทางดิจิทัล ทั้งธุรกิจ Startup ผู้ให้บริการทางเทคโนโลยี นักวิทยาศาสตร์ทางข้อมูล บริษัทเอเจนซีทางดิจิทัล และอีกมากมาย Axelle ให้การสนับสนุนลูกค้าของบริษัทผ่านแพลตฟอร์มนี้จนประสบความสำเร็จ โดยช่วยในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลของลูกค้าผ่านการยกระดับการให้บริการที่หลากหลายจากพาร์ตเนอร์ทางดิจิทัลที่ดีที่สุด พสานเข้ากับความเชี่ยวชาญทางดิจิทัลและกลยุทธ์การเติบโตจากเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญนานาชาติของ Roland Berger

นอกจากนี้ Axelle ยังมีบทบาทอย่างมากในแวดวงการเมืองฝรั่งเศส โดยเป็นสมาชิกรัฐสภาฝรั่งเศสและปฏิบัติหน้าที่เป็นรัฐมนตรีผู้ดูแลด้านนวัตกรรมและดิจิทัลระหว่างปี 2557-2560 หนึ่งในความสำเร็จที่โดดเด่นของ Axelle ในช่วงเวลานั้นคือ “Digital Republic Bill” โดยร่วมมือกับสภาดิจิทัลของฝรั่งเศส (CNNum) และหน่วยงานอิสระอื่นๆ ร่างกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ ดังนั้น จึงมีการกำหนดให้รัฐบาลต้องเผยแพร่ข้อมูลและเอกสารที่เป็นข้อมูลสาธารณะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกับธุรกิจ Startup และบริษัทที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล นอกจากนี้ ร่างกฎหมายดังกล่าวยังได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นครั้งแรกที่ร่างกฎหมายของรัฐบาลได้รับการพัฒนาพร้อมกันโดยใช้ประโยชน์จากข้อเสนอแนะของสาธารณชนผ่านการแสดงความเห็นทางออนไลน์ จากนั้นจึงนำไปพิจารณาและแก้ไขเนื้อหาของร่างกฎหมายให้สมบูรณ์ ในการนี้ CNNum มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนร่างกฎหมายโดยจัดให้ประชาชนสามารถแสดงข้อเสนอแนะผ่านทางออนไลน์เพื่อเลือกหัวข้อด้านดิจิทัลที่จะรวมอยู่ในร่างกฎหมายฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จของ Digital Republic Bill ตั้งอยู่บนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยเอกชน

เนื่องจาก CNNum นั้นจัดตั้งขึ้นจากคำสั่งของประธานาธิบดีโดยตรง การดำเนินงานและความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือกับทางรัฐบาล โดยทั่วไป CNNum จะดำเนินการตามคำสั่งของรัฐบาลโดยตรงในเรื่องที่ได้รับการร้องขอเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม บทบาทของ CNNum คือการตรวจสอบรายละเอียดของเรื่องที่ได้รับการร้องขอและแสดงความเห็นหรือข้อเสนอแนะในรูปแบบของเอกสารสาธารณะ โดยทำหน้าที่ “เป็นหูเป็นตาของรัฐบาล” ดังนั้นข้อเสนอแนะเหล่านี้จึงเป็นกุญแจสำคัญสู่การได้รับอนุมัติจากรัฐบาลรวมทั้งการสนับสนุนจากภาคเอกชนอย่างเต็มรูปแบบให้ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จในลำดับต่อไป ด้วยเหตุนี้ CNNum จึงเรียกได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจดิจิทัลของฝรั่งเศส

“สภาที่ประสบความสำเร็จต้องการความสามารถที่หลากหลายจากสมาชิกจากทุกมุมโลกดิจิทัล รวมถึงทีมงานที่แข็งแกร่งเพื่อถ่ายทอดคำแนะนำของสมาชิกไปยังรัฐบาลและสาธารณชนได้อย่างถูกต้อง”

Axelle Lemaire กล่าวเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของ CNNum

6. รายงานผลและความคืบหน้าของโครงการโดยสภาดิจิทัลฯ

12 กลยุทธ์ ในการพลิกโฉมอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศ

โครงสร้างพื้นฐาน

ฮาร์ดแวร์

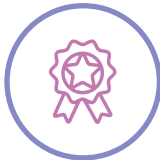
ซอฟต์แวร์

ทรัพยากรมนุษย์

เงินทุน

ความเชื่อมั่น

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ
เอกชน และประชาชน
(PPP)

นวัตกรรม

ความเข้าใจ ความรู้ และการ
ปรับเปลี่ยนทักษะด้านดิจิทัล

นโยบายเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อม
ที่ช่วยสนับสนุน

ความเท่าเทียมทางสังคม

ความยั่งยืน

สภาดิจิทัลฯ ได้รับมอบหมายให้เริ่มดำเนินการตามแผนงานหลักซึ่งอ้างอิงตามหัวข้อ 12 กลยุทธ์ในการพลิกโฉมอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศ ตามที่ได้กล่าวไปในบทที่ 1 โดยจะดำเนินการเป็นระยะเวลา 5 ปี (การพลิกโฉมทางกลยุทธ์อาจมีการดำเนินงานหลักได้มากกว่า 1 รูปแบบ) ซึ่งสมาชิกของสภาดิจิทัลฯ ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้นเพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานหลักดังกล่าว นอกจากนี้ สภาดิจิทัลฯ ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อทำความเข้าใจปัญหาของแต่ละหน่วยงาน องค์กรที่ร่วมเข้าหารือในไตรมาสนี้ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าไทย สำนักงานเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งชาติและสังคม เป็นต้น จากการหารือดังกล่าวได้มีการเสนอแนวคิดของโครงการกว่า 30 โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล จากนั้นคัดเลือกจนเหลือเพียง 18 โครงการสำคัญที่จะให้การสนับสนุนและพัฒนาเป็นลำดับแรก อย่างไรก็ตาม โครงการที่เหลืออาจถูกรวมเข้าในโครงการสำคัญทั้ง 18 โครงการเนื่องจากความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติต่ำและสร้างให้โครงการมีความยั่งยืนได้ยาก

1. โครงสร้างพื้นฐานร่วมทางดิจิทัล
2. การแข่งขันฮาร์ดแวร์และหุ่นยนต์
3. แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์สู่ความเป็นสากล (E-Internationalization)
4. การรับรองและให้เครดิตทางดิจิทัล
5. การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ
6. กองทุน Match Fund ของรัฐบาลเพื่อสนับสนุนธุรกิจด้านดิจิทัล
7. การตีพิมพ์รายงานประจำปีไตรมาสของสภาดิจิทัลฯ
8. "ไทยทำ ไทยใช้" ในอุตสาหกรรมดิจิทัล
9. การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีอยู่เดิม
10. การศึกษาภาษาดิจิทัล
11. Big data ด้านการเกษตรกรรม
12. รางวัลและการรับรองด้านระบบนิเวศดิจิทัล
13. ประกาศนียบัตรจากสภาดิจิทัลฯ ที่ได้รับการรับรองจากรัฐบาล
14. การสร้างระบบนิเวศธุรกิจ Startup ที่ยั่งยืน
15. สถาบันการศึกษาด้านดิจิทัล (Digital Academy)
16. ศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม
17. ศูนย์ข้อมูล Cloud
18. การกำหนดและติดตามมูลค่าภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัล

โครงการที่จะดำเนินการในระยะแรก

โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลร่วม

สร้างพันธมิตรระหว่างบริษัทด้านโครงสร้างพื้นฐานทาง ICT เพื่อสนับสนุนให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันในอุตสาหกรรมดิจิทัล เช่น เครือข่าย Fiber Optic และให้คำปรึกษาด้านกฎหมายเพื่อบังคับใช้กฎระเบียบในการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างศูนย์ข้อมูล Cloud ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสภาเอกชน (DCT, TCC, FTI และ TBA) เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างระบบดิจิทัลในระดับประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของระบบ Cloud ที่มีคุณภาพสูง ปรับตามความต้องการได้ง่าย และมีความมั่นคงปลอดภัยสำหรับธุรกิจไทย รวบรวมความรู้และเทคโนโลยีจากผู้ให้บริการ Cloud ระดับโลกเพื่อพัฒนาความสามารถและความเชี่ยวชาญของบุคลากรท้องถิ่นด้านระบบ Cloud และการวิเคราะห์ รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลการใช้โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลร่วมกันจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในระดับประเทศเพิ่มประสิทธิภาพและทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการที่เกี่ยวข้องได้ในราคาที่ไม่สูงจนเกินไป

การสร้างแรงจูงใจในการลงทุน

โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาภาคีดิจิทัล และการสร้างระบบนิเวศธุรกิจ Startup ที่ยั่งยืน

พัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจและการค้าของการจัดเก็บภาษีดิจิทัลที่มีต่อบริษัทที่ได้ประโยชน์จากข้อมูลผู้ใช้ และให้คำปรึกษากับภาครัฐเกี่ยวกับการจำกัดความกฎและข้อบังคับการศึกษาดังกล่าวจะเอื้อให้เกิดการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการจัดเก็บภาษีดิจิทัลเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร มีความพร้อมในการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน

สนับสนุนการปรับเปลี่ยนสิทธิพิเศษและกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถสร้างระบบนิเวศธุรกิจ Startup ที่ยั่งยืนเพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถและการลงทุนเข้ามาในประเทศไทย ในปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดเก็บภาษีที่ตั้งจุดการลงทุน รวมถึงสิทธิพิเศษและการสนับสนุนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เช่น สิงคโปร์ และฮ่องกง การสร้างระบบนิเวศธุรกิจ Startup ที่ยั่งยืนในประเทศไทยจึงจำเป็นต้องแก้ไขประเด็นสำคัญหลายประการ เช่น สิทธิพิเศษสำหรับบริษัทที่จะลงทุนในธุรกิจ Startup รวมไปถึงความดึงดูดในการลงทุนสำหรับบริษัทเอกชนเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น

การพัฒนาสถาบันการศึกษาด้านดิจิทัล (Digital Academy)

สร้างพื้นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้ทางดิจิทัลให้กับสมาชิกและประชาชนทั่วไป โดยเป็นพื้นที่สำหรับจัดการเรียน การสัมมนา และการฝึกอบรม รวมถึงจัดตั้งห้องสมุดสาธารณะเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล สถาบันการศึกษาดิจิทัลนี้จะจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับเปลี่ยนทักษะดิจิทัลของประชาชนในทุกช่วงอายุเพื่อให้ทุกคนมีทักษะเพียงพอสำหรับตลาดงานในอนาคต การเรียนการสอนอาจจัดขึ้นในสถานที่จริงหรือช่องทางออนไลน์โดยร่วมกับพันธมิตรหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อสร้างทักษะปรับเปลี่ยนทักษะ รวมถึงเพิ่มความรู้ด้านดิจิทัลให้กับคนไทย

นอกจากนี้ สภาดิจิทัลฯ ยังมีเป้าหมายที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย ซึ่งในปัจจุบันความรู้และความสามารถด้านภาษาอังกฤษโดยรวมของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้บุคลากรและประชาชนไทยไม่อาจเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นดิจิทัลได้อย่างเต็มที่เนื่องจากเนื้อหาที่มีประโยชน์และทันสมัยมักเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ

การกำหนดและติดตามมูลค่าภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัล

สภาดิจิทัลฯ จะสร้างทีมงานด้านองค์ความรู้ซึ่งทำหน้าที่กำหนดและติดตามมูลค่าของภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลรวมทั้งเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย โดยสภาดิจิทัลฯ จะร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) เพื่อช่วยเหลือด้านข้อมูลและเงินทุน พลัสพีอาร์ที่อาจเป็นได้ทั้งรายงานประจำปี เอกสารปกขาวหรือบทความเกี่ยวกับขอบเขต ขนาด และแนวโน้มของภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย

7. กิจกรรมสภาดิจิทัลฯ

การเข้าแนะนำสภาดิจิทัลฯ กับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรกระหว่างสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (สภาอุตสาหกรรมฯ) กับสภาดิจิทัลฯ มีขึ้นในวันที่ 15 ตุลาคม 2562 โดยทั้งสององค์กรได้ร่วมแบ่งปันวิสัยทัศน์ขององค์กรและหารือถึงแนวทางพัฒนาร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นประเทศผู้นำด้านดิจิทัล ซึ่งในความร่วมมือนี้เอง สภาดิจิทัลฯ และสภาอุตสาหกรรมฯ จะทำงานร่วมกันเพื่อเปลี่ยนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน ผ่านการพัฒนาศูนย์ข้อมูลและความสามารถด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI)

สิ่งสำคัญในการเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมดิจิทัล คือ การมีศูนย์กลางข้อมูลที่เป็นกลางพร้อมความสามารถในการวิเคราะห์ด้วย AI การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการถ่ายโอนข้อมูลและดึงดูดบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่มาสู่ประเทศไทย และบริษัทเทคโนโลยีเหล่านี้จะเป็นผู้ผลักดันความก้าวหน้าด้านความสามารถและนวัตกรรมด้านการวิเคราะห์ให้กับประเทศ

สภาอุตสาหกรรมฯ ได้เน้นถึง 3 โครงการหลักที่สามารถร่วมดำเนินงานกับสภาดิจิทัลฯ ได้ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นที่ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย ศูนย์ข้อมูล และตลาดการค้าอิเล็กทรอนิกส์ (E-marketplace) โดยสภาดิจิทัลฯ ได้แสดงความต้องการที่จะช่วยเหลือสมาชิกของสภาอุตสาหกรรมฯ ในการเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัล และอุตสาหกรรมโดยสภาอุตสาหกรรมฯ ในฐานะผู้ใช้จะชี้ให้เห็นถึงด้านที่สำคัญต่อการพัฒนา รวมถึงปัญหา และสภาดิจิทัลฯ จะพัฒนาโซลูชั่นดิจิทัลเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนเป็นสิ่งสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ประธานสภาดิจิทัลฯ ได้แสดงความเห็นว่าการภาครัฐอาจจัดสรรเงินสำรอง 10% ของประเทศหรือประมาณ 668,000 ล้านบาทเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการรายย่อยในการลงทุนด้าน Automation เพื่อปรับปรุงกำลังการผลิต รวมถึงการเพิ่มทักษะ (upskill) หรือสร้างทักษะใหม่ (reskill) ให้แก่บุคลากรได้ นอกจากนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนหลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบออนไลน์หรือหลักสูตรมหาวิทยาลัยด้านวิศวกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล และวิทยาศาสตร์อีกด้วย

การเข้าแนะนำสภาดิจิทัลฯ กับสภาหอการค้าไทย

การประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรกระหว่างสภาหอการค้าไทยและสภาดิจิทัลฯ มีขึ้นในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 โดยทั้งสององค์กรมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการริเริ่มโครงการต่าง ๆ และขับเคลื่อนความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยรวมทั้งพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางนวัตกรรมในระดับภูมิภาค

ทั้งสององค์กรได้หารือเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการอยู่และแบ่งปันมุมมองเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างองค์กร หนึ่งในนั้นคือการพัฒนาศูนย์ E-learning ในแต่ละจังหวัด การพัฒนาศูนย์ข้อมูลระบบ Cloud ระดับภูมิภาค และการสนับสนุนแผนการลงทุนของรัฐบาล

สภาดิจิทัลฯ เชื่อมั่นว่าความร่วมมือกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยของสภาหอการค้าไทยในแต่ละจังหวัดจะสามารถพัฒนาศูนย์ E-learning

เพื่อให้บริการในแต่ละพื้นที่ได้ ในวันนี้ สภาดิจิทัลฯ และสภาหอการค้าไทยได้มอบหมายให้สมาชิกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้ามาพิจารณา ร่วมกันในวันข้างหน้าต่อไป

ทั้งสององค์กรเห็นพ้องกันถึงข้อจำกัดของมาตรการจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนเงินทุน สภาหอการค้าไทยมองว่าคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนควรสร้างแรงจูงใจให้กับธุรกิจด้านบริการเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังได้หารือเกี่ยวกับการสนับสนุนเงินลงทุนของธุรกิจรายย่อยที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ โดยทั้งสองสภา จะเข้าประชุมกับคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในลำดับต่อไป

สภาหอการค้าไทยและสภาดิจิทัลฯ วางแผนที่จะจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างสององค์กรเพื่อหารือเกี่ยวกับแผนงานร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศไทยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการดำเนินการในระยะสั้น สภาหอการค้าไทยเชื่อว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างทั้งสององค์กรนั้นสามารถเห็นได้ว่าเป็นรูปธรรมจากโครงการ 'Thai-Te' และ 'TAGTHAI' และการสนับสนุนแผนงานเพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

8. ประชาสัมพันธ์

ระหว่างวันที่ 28-31 ตุลาคม พ.ศ. 2562 สภาดิจิทัลฯได้ร่วมบูรเพื่อแสดงนวัตกรรมของสมาชิก ในงาน Digital Thailand Big Bang 2019: ASEAN Connectivity ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค กรุงเทพฯ ซึ่งงานดังกล่าวได้ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 3 โอกาสนี้ นายศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานสภาดิจิทัลฯ ได้รับเกียรติเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นบรรยายภายใต้หัวข้อ "Bring Digital Future to Everyone: Making Changes to Remap Thailand in the Digital World" ในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ.2562

การบรรยายดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในปัจจุบันที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย โดยนายศุภชัยได้เน้นย้ำถึงขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจดิจิทัลของประเทศไทยและดัชนี IMD Digital Competitiveness เพื่อเป็นแนวทางแก่ประเทศไทยในการพัฒนาความรู้ด้านดิจิทัล เทคโนโลยี และการเตรียมความพร้อมสู่อนาคตให้ทัดเทียมกับมาตรฐานระดับสากล

วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2562 นายณทวัฒน์ สาระมาน กรรมการสภาดิจิทัลฯ เป็นผู้แทนสภาดิจิทัลฯ ขึ้นเสวนาในงาน Digital Mega Trends in Thailand Context จัดขึ้นโดยสมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค กรุงเทพฯ ภายใต้หัวข้อ "5G National Development in Thailand – The Way Forward" ร่วมกับนางวรรณพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และนายพิสุทธิ์ งามวิจิตรวงศ์ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์, บริษัทหลักทรัพย์กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งการเสวนาดังกล่าวได้มุ่งเน้นให้ทราบถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี 5G และพื้นที่ทดสอบเทคโนโลยี 5G

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 นายศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานสภาดิจิทัลฯ ได้กล่าวเปิดงาน OIOO (ศูนย์หนึ่งหนึ่งศูนย์) Thailand Techland 2019 จัดโดยสมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย (ATS) ร่วมกับบริษัท โซเซียลลิสม์ จำกัด ภายใต้หัวข้อ "Thailand Techland Futurist for Thais" ณ รอยัลพารากอนฮอลล์ กรุงเทพฯ โดยงานดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อสร้างปรากฏการณ์การขับเคลื่อนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมในทุกอุตสาหกรรมเพื่อให้สอดคล้องและตอบโต้ภัยกับ Industry 4.0 โดยมีการรวบรวมเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ร่วมงานได้สัมผัสบรรยากาศแห่งโลกอนาคตในการบรรยายครั้งนี้ นายศุภชัยได้กล่าวถึงการลำดับขีดความสามารถทางด้านดิจิทัลจากดัชนี IMD Digital Competitiveness และแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลไทยเพื่อให้เกิดความแข็งแกร่งในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการแนะนำวิสัยทัศน์และพันธกิจของสภาดิจิทัลฯ ในฐานะองค์กรกลางระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ซึ่งมุ่งพัฒนาขีดความสามารถด้านดิจิทัล ทรัพยากรมนุษย์ด้านดิจิทัล และสนับสนุนให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความก้าวหน้าและความยั่งยืนของประเทศ

วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ดร.วิระ วีระกุล รองประธานสภาดิจิทัลฯ ได้รับเกียรติเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในงานประชุมเชิงวิชาการ จัดโดยสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายใต้หัวข้อ "อุดมศึกษาไทยในยุคดิจิทัล" (สสอ.) ณ โรงแรมเซ็นจูรี่ พาร์ค กรุงเทพฯ

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 นางสาวธิดารัตน์ สมรรถกวี รองประธานสภาดิจิทัลฯ เป็นผู้แทนสภาดิจิทัลฯ ขึ้นเสวนาในงาน Thailand Local Government Summit 2019 ภายใต้หัวข้อ "Setting the Right Digital Ecosystem to Support Local Government" ร่วมกับผู้แทนจากสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ณ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ กรุงเทพมหานคร โดยงานดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ อันนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เป็น "สังคมสีเขียว" (Green Society) และยกระดับจากการเป็น "จังหวัดอัจฉริยะ" (Smart Province) สู่งานเป็น "Smart Thailand"

วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2562 คณะกรรมการสภาดิจิทัลฯ ร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทยได้มีการจัดประชุมเรื่อง "แนวทางการจัดทำ National Cloud Data Center ของประเทศไทย" ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 31 อาคารไอเอไอ แคปปิตอล เซ็นเตอร์ กรุงเทพฯ โดยการประชุมดังกล่าวได้มีการหารือถึงแนวทางการยกระดับมาตรฐานการให้บริการ Cloud Data Center ของผู้ประกอบการไทยสู่มาตรฐานระดับสากล แนวทางการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม Cloud Data Center รวมถึงแนวทางการสร้างระบบนิเวศที่ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในธุรกิจประเภท Cloud Data Center อีกด้วย

วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2563 สภาดิจิทัลฯ โดยประกอบด้วยรองประธานสภาฯ และคณะกรรมการ ได้มีการจัดประชุมเพื่อหารือเรื่อง "แนวทางการจัดทำข้อเสนอความเห็นต่อกฎหมายกฎระเบียบและมาตรการส่งเสริมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดิจิทัล" ร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ณ โรงแรมแกรนด์เมอริคเคียวพอร์ต กรุงเทพ โดยการประชุมดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมประเด็นกฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ Cloud และ Cloud Data Center รวมถึงการจัดทำข้อเสนอกฎหมายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดิจิทัล ได้แก่ พระราชบัญญัติการรักษาความปลอดภัยมั่นคงไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อรวบรวมความเห็นและนำเสนอต่อภาครัฐ ในฐานะตัวแทนของผู้ประกอบการภาคเอกชน

วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2563 ศ.ดร.วิเชียร เปรมชัยสวัสดิ์ รองประธานสภาดิจิทัลฯ ได้รับเกียรติเป็นวิทยากรพุ่มงคุณวุฒิในงานสัมมนาใหญ่ประจำปี พ.ศ. 2563 สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ณ โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพฯ ภายใต้หัวข้อ "เจาะอุตสาหกรรมต้นขั้วเคลื่อนเศรษฐกิจปี 2020" โดย ศ.ดร. วิเชียร ได้เน้นย้ำภาพรวมแนวโน้มเทคโนโลยีดิจิทัล ปี พ.ศ.2563 และประโยชน์ของเทคโนโลยี 5G ที่จะมีต่อภาคอุตสาหกรรมในอนาคตของประเทศไทย ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมถึงภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจต่อสาธารณชน

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 นายลักขมณัฏ เตชะวันชัย รองประธานสภาดิจิทัลฯ ได้รับเกียรติเป็นผู้แทนสภาดิจิทัลฯ ขึ้นบรรยายในหัวข้อ "โครงการพัฒนาอาชีพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชนประมงพื้นบ้าน" ณ ห้องประชุมสำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมด้วยนายทรงพล กุบอก กรรมการโครงการดิจิทัลมีเดีย สมาพันธ์ดิจิทัลคอนเทนต์บีนไทย (TDEC) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การทำการตลาดผ่านสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม และเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ตลอดจนกระบวนการสร้างธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มและการสร้างรายได้ผ่านโซเชียลมีเดีย

บทสรุป

สภาดิจิทัลฯ มีความมุ่งมั่นที่จะ “ยกระดับธุรกิจและอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยสู่เศรษฐกิจฐานดิจิทัลระดับโลก รวมทั้งพัฒนาต้นสังกัดและความเป็นอยู่ของประชาชน” โดยนอกเหนือจากวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนดังกล่าว ยังมีการกำหนดพันธกิจที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ของสภาดิจิทัลฯ ทั้งห้าประการขึ้นเพื่อขับเคลื่อนสภาดิจิทัลฯ สู่ภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจและสังคมใหม่ซึ่งมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา

ในไตรมาสนี้ สภาดิจิทัลฯ ได้เริ่มดำเนินโครงการสำคัญมากมาย ตั้งแต่การก่อตั้งสภาอย่างเป็นทางการภายใต้การร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสภาหอการค้าไทย นอกจากนี้ การวางแผนและระดมสมองของสมาชิกสภาได้นำไปสู่การริเริ่ม 18 โครงการสำคัญที่จะดำเนินการโดยเร็วที่สุด รวมถึงโครงการอื่น ๆ ที่จะตามมาในอนาคต การดำเนินการเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยให้ได้มาตรฐานโลก และเพื่อกำจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

สมาชิกของสภาดิจิทัลฯ จะเริ่มดำเนินงานโครงการสำคัญในอีกไม่ช้า สภาดิจิทัลฯ จึงจำเป็นต้องตั้งพันธมิตรและเป้าหมายสำหรับองค์กรไว้เป็นหลัก สำหรับพันธมิตรที่มีต่อประเทศนั้น สภาดิจิทัลฯ ได้เลือกเกณฑ์จากดัชนีนานาชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะดัชนีวัดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของ IMD เพื่อใช้เป็นแนวทางและสะท้อนผลการดำเนินงานของประเทศเมื่อเทียบกับประเทศชั้นนำในด้านดิจิทัลทั่วโลก อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับดังกล่าวมีไว้เพื่อแสดงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและสร้างแรงบันดาลใจเท่านั้น สภาดิจิทัลฯ ยังคงยึดแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจผ่านเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรมเป็นหลัก

นับตั้งแต่นี้ไป สภาดิจิทัลฯ จะเป็นตัวแทนภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย และให้การสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นในการเติบโตและก้าวไกลสู่การแข่งขันในระดับเวทีโลก นอกจากนี้ สภาดิจิทัลฯ จะให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสังคมผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหลักอีกด้วย สภาดิจิทัลฯ จะร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนทั่วไปในการมุ่งมั่นพัฒนาต้นสังกัดให้กับประเทศไทยเพื่อสร้างประเทศให้สู่ความก้าวหน้าในอีกระดับ พร้อมให้ทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จนี้

Quarterly Report Q1/2020
Digital Council of Thailand

EDITORIAL

ART

CONTACT

Digital Council of Thailand

AIA Capital Center 31 FL.,
Room 3101 3104 ,
89 Ratchadapisak Road,
Dindaeng, Bangkok 10400

E-mail : contact@dct.or.th

Tel : 02-858-1209

BRING
DIGITAL
FUTURE
TO
EVERYONE